

حکومه‌تی هه‌ریئی کوردستان - عیراق
وەزارەتی پەروەردە
بەرپیوو بە رایەتی گشتی پروگرام و چاپەمەنییە کان

پروگرامی پەروەردەی وەرزشی

بۆ پۆلی دەیەمی ئامادەیی

ئامادەکردنی

لیژنەیەك لە وەزارەتی پەروەردە

سەرپەرشتى زانستى چاپ: سالار جلال احمد
پىدداقچونەوهى زانستى: لىيژنەيەك لە وززارەتى پەروەردە
سەرپەرشتى ھونەرى چاپ: عوسمان پىرداود - ئارى محسن احمد
نەخشەسازى ناوهپۆك و بەرگ: ئالا حمد عولا
تاپىكىرىدىن: شيماء ياسين
جىببەجىكىرىدىنى بىزلىرى ھونەرى: پىققىن راغب حسين

بهناوی خوای گهوره و میهرهبان

(پیشنهاد)

قوتابیان و خویندکارانی نازیزو خوشبویست.....

ئەم بەرهەمەی کەنامادەکراوه لەلایەن سەرپەرشتیارانی وەرزشى دیارييە بۇئىوەت بەرىزى
کەكارى لەسەرىكەن وەببىتە بەرنامەی ئەم قۇناغە كەبۇشاپىيەك ھەبۇوه لەم بوارە لەپىتناو بەرەو
پېشىۋە چۈونى يارىيە رېڭخراوه كان ئىنجا چ لەپۇوي تەكىنەت و تەكتىك بىت ئالە پۇوي ياساكان
بىت وەبەھۆى بەرەو پېشىۋە چۈونى بەردەوامى يارى تۆپى سەبەتە و تۆپى بالە و خىرایى بەرەو
پېش چۈونە كە بەباشمان زانى كە بۇ ئەم قۇناغە ئەم بابەتەن بەخەينە بەردەستان بۆگەياندىنى
بەقوتابیان و ناشناڭرىنىان بەياساكانى ھەردوو يارى تۆپى سەبەتە و بالە كەپېشىكە وتنى
بەرچاوى ھەيە لە جىهان وگەيشتۇتە سەرەوەتى ھەرەم لەيارى كردن و بەرىۋەبرىنى لەلایەن
داوهانى بەتوانا وەبابەتەكانى ئەم پەرتوكە دواترىن گۇرپانكارى و زانىيارىيەكانى نىيۇدەولەتىن كە
كارى پى دەكىرىت بۆيە بايەخدان بە وەرزشى قوتابخانە ئەركىتكى پېرۇزە كەمامۇستاي وەرزشى
ھەولى بۇ دەدات لەناو قوتابخانە و بەبەشدارى كردن لەچالاکىيەكان وەبە پەيرەو كىرىنى ياساكانى
ئەم يارىيەن وەشى كىرىنە وەيان نىمەش بى بەش نابىن لەم پېش كەوتەن وەنامانجى وەزارەتى
پەروەرە و نامادەكەرانى ئەم بەرهەمە پېشىكە وتنى وەرزشە لەقوتابخانە و گەياندىنىتى
بەئاستى وولاتانى پېشىكە وتوو لەم چەرخە نوييە كە وەرزش بۇتە ئامرازىتكى بەتىن كىرىنى
پەيوەندىيەكان لەنیوان گەلان وەجى بەجىتكەن و بايەخدان زىاتر دەببىتە ھۆى تېركەرنى ويست
و ئارەزۇوەكانى قوتابیان و خویندکاران لەم بابەتە گۈنگە وەھۆى سەرەكى پېشىكە وتنى وەرزشە
لە قوتابخانە لە كۆتاپى نۇدۇ سوپاپى ھەمۇ ئەم بەرىزانە دەكەين كە ھەولىان داوهەو ماندۇوبۇون
بۇ ئامادەكەرنى ئەم پەرتوكە و بەتايىبەتىش وەزارەتى پەروەرە كە ھەمېشە بوارى
رەخساندۇوە بۇ ھەمۇ كەسىك و پشتىگەرلى بەردەوامى نىشان داوه لەپىتناو بەرەو پېش چۈونى
پەروەرە وەرزش لەھەرىمە كوردستان،

بەشی يەکەم
پوختەيەك لە ياسای يارى تۆپى سەبەتە

یاساکانی تؤپی سەبەتە

بەندى - ۱ - پىناسە :

يارى سەبەتە لەنئوان دوو تىپ دەكىتە هەرتىپىك لە (۱۲) يارىزان پىتكىت وە پىنج يارىزان لەناو يارىگادا يارى دەكەن. ئامانجى هەرتىپىك نەوهى كەوا لە سەبەتەي تىپى بەرامبەر خال توماربىكەت. وە نەھىلەت تىپەكەي تر خال توماربىكەت لە سەبەتەكەي نەو.

(۱-۱) سەبەتە :

ئۇ سەبەتەي كەھىرىشى دەكىتە سەر دەبىتە سەبەتەي تىپى بەرامبەر. ئۇ سەبەتەي بەركى لى دەكىت دەبىتە سەبەتەي تايىەت بە تىپەكەي.

(۲-۱) براوهى يارى : ئۇ تىپەي زىاتىن خال توماربىكەت لە كوتايى يارى بە براوه يارىيەكە دادەنرىت.

بەندى - ۲ - پىۋاڭى يارىگا :

yarigak دەبىت لاكىشە بىت دوور بىت لە هەر بەستىك لە يارىيە نىو دەولەتىيەكاندا دەبىت درېزى يارىگا (۲۸) بىت وە پانىشى (۱۵) بىت. لە ليوارى ناوهەسى هېلى سىنورەكانەوە دەپىورىت. وە يەكىتىي وولاتەكان دەستەلاتى ھەيە پشت بەگورەپان بېبەستىت كەمترىن درېزى لە (۲۶) كەمتر نەبىت وە پانىكەشى لە (۱۴) كەمتر نەبىت. سەيرى وىتەي ژمارە (۱) بىكە

(۱-۲) هېلەكان : Lines

پىۋىستە هېلەكان بە يەك رەنگ بىت باشتە (سېپى) بىت وە بە پانى (۵سم) و وە بە باشى دىيار بن.

(۲-۲) هېلەكانى تەنىشت و كۆتايى :

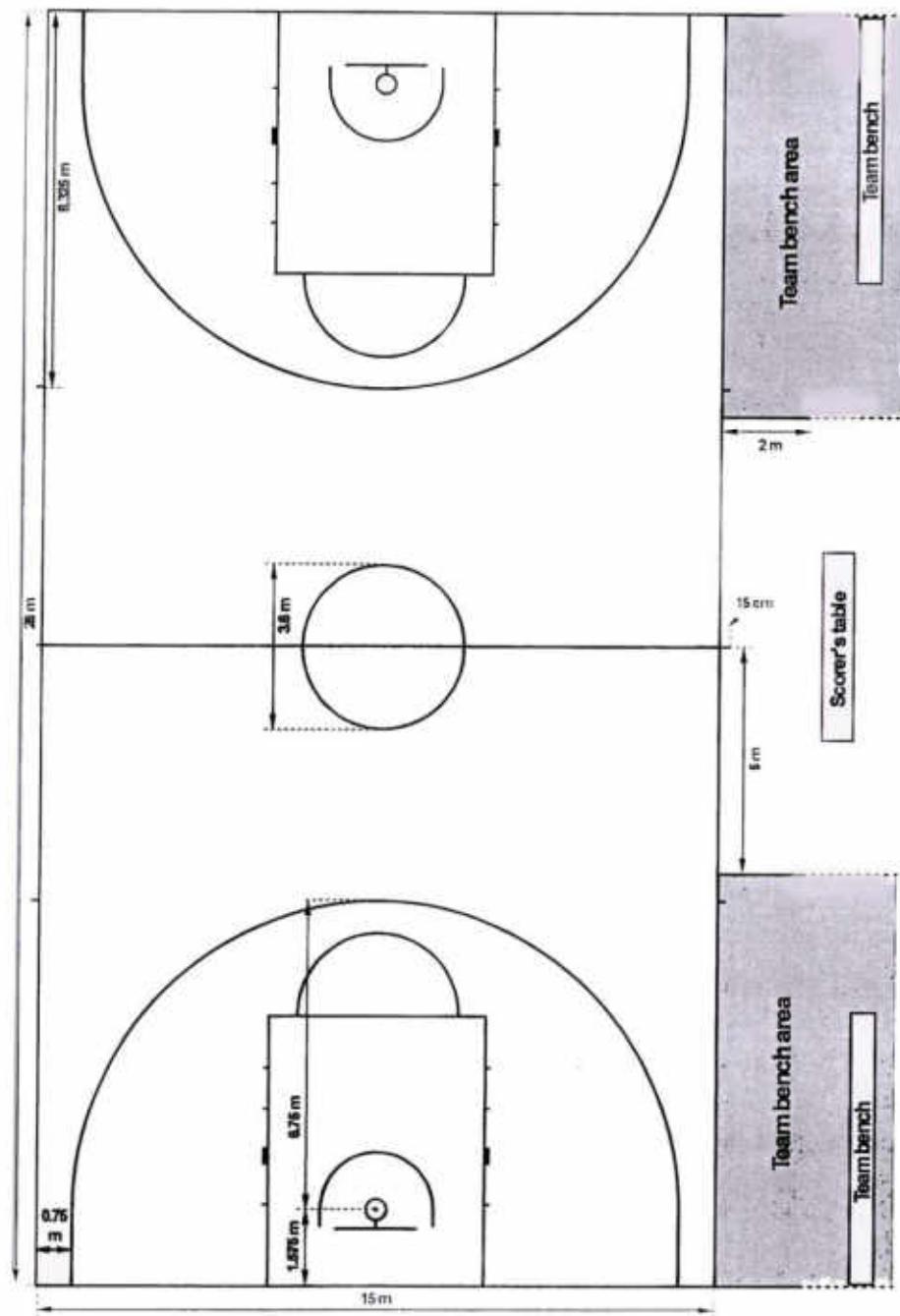
پىۋىستە گورەپانى يارى دىيارى بىكىت بە (دوو) هېلى كوتايى و هېلى تەنىشت. وە ئەم هېللانە بەشىك نىن لە گورپانى يارى. و ئەم هېللانە دەبىت بەلايەنى كەم (۲) دور بىت لە هەر بەستىك وە لە شوينى دانىشىتىپ.

(۲-۲) هېلى ناوهند : (خط المركز)

هېلى ناوهند: هېلىتىكى وىتە كىشاوه تەرييە لەكەن هېلەكانى كوتايى لە خالى ناوهندى هېلى تەنىشت و بە درېزى (۱۵سم) لە دەرهەوەسى هېلى تەنىشت درېزىقەت وە.

(۴-۲) بازنهى ناوهند: (الدائرة المركزية)

بازنهى ناوهند لە ناوهندى گورەپان دەكىشىتى بە نيوه تىرەي (۱۸۰)سم دەپىورىت لە ليوارى دەرهەوەسى چىوهى بازنهكانى ترى ناو گورەپان بە نيوهتىرەي (۱۸۰)سم دەپىورىت لە ليوارى دەرهەوەسى چىوهى بازنهكە. وە چەقى ناوهەپاستى لە سەر خالى ناوهندى هېلى ھەلدانى سەرىيەست (وىتەي ژمارە ۱-۱)

(۱) ماره زینه
سده سپی توپی گای باری

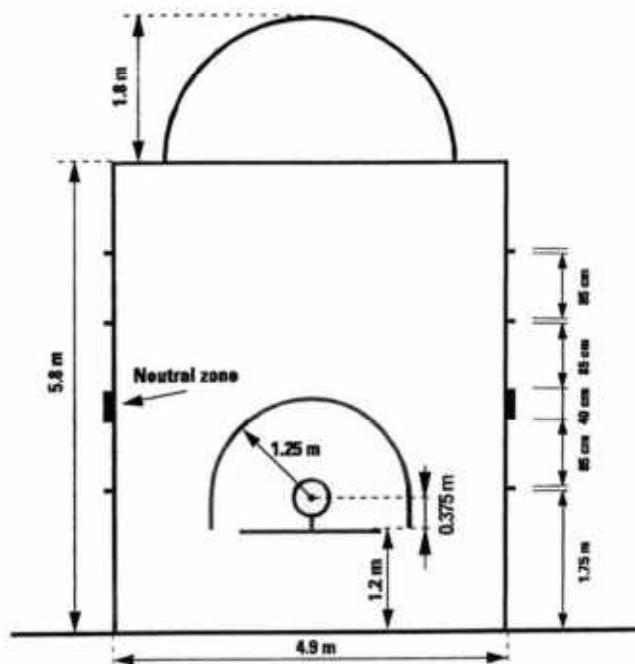
(۵-۲) هیتلی هه‌لدانی سهربهست و ناوچه قهده‌گه کراوهکان:

پیویسته هیتلی هه‌لدانی سهربهست ته‌ریب بیت (موازیا) له‌گه‌ل هیتلی کوتایی. به دوری (۵۸۰ سم) له‌گه‌ل لیوهری ناووه‌وهی هیتلی کوتایی دوره. وه ناوچه‌ی قهده‌گه کراوه و روویه‌ره دیاری کراوه‌یه له ناو گوره‌پان له نیوان هیتلی کوتایی و هیتلی هه‌لدانی سهربهست و دوره له لیواری دهره‌وهی خالی ناووه‌ند له هیتلی کوتایی به (۲,۴۵) م له هار دوو ته‌نیشتی. سهیری وینه‌ی ژماره (۲) بکه.

(۶-۲) ناوچه‌ی تومار کردنی (سی‌خالی):

ناوچه‌ی تومار کردنی گولی مه‌یدانی (۳) خالی تیپ بریتیه له هه‌مورو روویه‌ری زه‌وی ناوچه‌ی گوره‌پانی پاری جگه له و ناوچه‌یه که نزیکه له سه‌به‌ته‌ی به‌رامبهر که سنور داره بریتیه له :

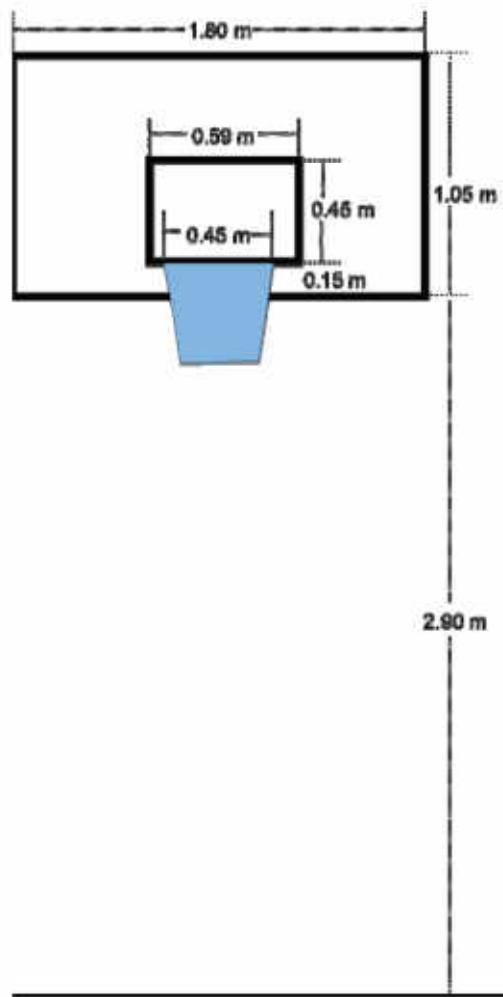
- ❖ دووهیتلی ته‌ریب که له هیتلی کوتاییه وه دریز بونه‌ت وه (۰,۷۵) م دورن له هیتله کانی ته‌نیشت‌وه.
- ❖ نیو بازنه‌یه که (۰,۷۵) م له چه‌قه‌کیوه تاکو لیواری دهره‌وهی پیوراوه (همان خالی دیارکراوی سهره‌وهی) له و خاله ستونیه‌ی که راسته‌وخر له سه‌به‌ته‌ی رکابره‌وه دهکه‌ویته سه‌ر زه‌وی . وه دوری له م خاله‌وه تاکو لیواری ناووه‌وهی خالی ناووه‌پاستی هیتلی کوتایی (۱,۵۷۵) م . نیو بازنه‌که له‌گه‌ل دوو هیتله ته‌ریب‌ه کان به‌یه ک ده‌گان (وینه‌ی ژماره (۱)).

وینه‌ی ژماره (۲)

وینه‌ی ناوچه‌ی قهده‌گه کراوه و هیتلی هه‌لدانی

سهربهست (الرمیة الحرة)

وینهی زماره (۲)

بهندی - ۴ - کهل و پله کان Equipment :

پیویسته له کاتی نهنجام دانی یاری تقوی سه بهت نه کهل و پله لاته که تایبیه ته به یاری بکه دابین (دهسته بهر) بکرین :-

۱. یه که کانی راگیر کردنی دواوه که بربیتین له :

• بزورد / له دوو داری تونند دروست ده کرین (لوحة)

• سه بهت / که دوو رینگی تاسنی نه رم له گهل توری پی بهستراوه .

۲. تقوی سه بهت

۳. کات زمیری یاری

۴. تابلزی نه لکترونی تومار (لوحة تسجيل)

۵. ئامېرى - ۲۴ - چركە

۶. کات ژمېرى ھەزماڻى کاتى دابراو وە ڪاتژمېرىيکى کات وەستاندن يان ئامېرىيکى بىنراو.
۷. دوو ئامېرى دەنگى بهىز لە رووى دەنگ جياوازيان ھەبىت.
۸. فورمى تۆمارى يارى
۹. نيشانەي ھەللى ياريزان
۱۰. نيشانەي ھەللى تىب
۱۱. هىمای (تۇپ لەلا بۇون بە نۇرە (الحيازه المتبادل)
۱۲. رۇوناڭى تەواو.
۱۳. كورەپانى يارى.

بەندى - ٤ - تىپ : Teams

(٤-٤) پىناسە :

تىپ پىك دىت لە ھەموو ئەو ياريزانانە و راهىئەر و يارىدەدەر راهىئەر و ئەندامانى تىب و ئەوانەي كە ناويان هاتووه لهلىستى تىپدا.

(٤-٤) تىپپىك پىك دىت لە :

١. لە (١٢) ياريزان كە تىايىدا ياريزانىك سەرقىكى تىپە (كابتن).
٢. راهىئەر، ئى/راهىئەر ئەگەر بە ويسىتى تىب بۇو.
٣. پىنج ھاوكارانى تىپ كە لە شويىنى يەدەكە كانن ئىشى تايىھەتى خويان ھەيە نمونە (بەرتوەبەر، پىزىشىك، چارەسەركەر، ئامار، وەرگىر...)

(٤-٤) :

پىيوىستە (٥) پىنج ياريزان ئامادەبىت بق يارى كردن لە ناو يارىگادا لە سەرهەتاي دەست پىتكى يارىدا وە دەتوانرى بگۈرىن لە كاتى يارى بە پىيى ئى ياسا.

(٤-٤) جل و بەرگى ياريزانان : Uniforms

جل و بەرگى ياريزان پىك دىت لە

١. فانىلە دەبىت يەك رەنگ بىت لە دواوه و پىشەوە، وەپىيوىستە كوران و كچان فانىلەكانيان لە ناو شۇرتىدا بىت لە كاتى ياريدا.
٢. شۇرت پىيوىستە يەك رەنگ بىت لە پىشەوە و دواوه مەرج نىھ لە ھەمان رەنگى فانىلە بىت.
٣. نابىت فانىلەي بى قول لە زىز فانىلەي يارى لەبەر بىرىت. تەنها بە رەزامەندى پىزىشكى.

(۵-۴) پیویسته ژماره‌کان روون بیت له سهر فانیله بهم شیوه‌یهی خوارمهوه:

۱. ده بیت ژماره‌ی دواوه‌ی فانیله‌که له (۲۰)سم که متر نه بیت.
۲. ده بیت ژماره‌ی پیشنهادی سار فانیله‌که (۱۰)سم که متر نه بیت.
۳. پانی ژماره‌ی یاریزان له (۲)سم که متر نه بیت.
۴. ژماره‌ی یاریزان له (۱۵-۴)ده بیت به لام هر تیپیک ده توانتیت (۲)ژماره‌ی تر دابنیت به مهرجی له نیوان (۹۹-۱۶)بیت.
۵. ناتواندریت یاریزانیک هه‌مان ژماره‌ی یاریزانیکی هاوریی به کار بهینیت له هه‌مان یاریدا.
۶. ئه‌گه‌ر هه‌ر ریکلامیک هه‌بوو له سهر فانیله پیویسته (۵)سم دوور بیت له ژماره‌کان.
۷. له نیستادا ژماره‌ی (۰+۰+۱+۲+۳) بق ژماره‌ی یاریزانان زیادکراوه.

ویننه‌ی ژماره (۴)

(۶-۴) نه و شتانه‌ی رینگه پی نه دراون بؤ یاریزان:

۱. پاریزه‌ری په‌نجه‌کان، دهست، مهچه‌ک، شان، ئانیشک، ئه‌مانه هه‌موو پیکه پینه دراون به مهرجیک درووست کرابیت له (ئاسن، پیست، پلاستیک) و هه‌ر مادده‌یه‌کی تر که رهق بیت ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر به برگنکی نه‌رمیش روپوش کرابیت.
۲. ئه‌و ئامیرانه‌ی که ده بیتته هقی بربندار کردن، وه ده بیت نینوکی په‌نجه کانیش کورت بکه‌ینه‌وه.
۳. ئامرازه‌کانی سه‌ر خشل و جوانکاریی .

(۷-۴) نه و شتانه‌ی رینگه پی دراون بؤ یاریزان:

۱. کهل و په‌له‌کانی پاریزگاری له (شان، قول، ئانیشک) بهشی خواره‌وهی قاچ (قوله پی) ئه‌م کهل و په‌لانه‌ی ده بسترتیت ئه‌گه‌ر پاریزراویتت به شیوه‌یه‌ک که نه بیتته هقی بربنداری یاریزانی به رامبه‌ر.
۲. هاوكاریی کردنی ئئنۇكان ئه‌گه‌ر به شیوه‌یه‌کی جوان روپوش کرابیت به مادده‌یه‌کی نه‌رم.
۳. ئامیری پاریزگاری له لووتی شكاو ئه‌گه‌ر درووست کرابیت له مادده‌یه‌کی رهق.
۴. چاویلکه ئه‌گه‌ر یاریزانه‌کانی به رامبه‌ری نه خسته مه‌ترسیه‌وه وه له سه‌ر لیپسراویتتی خقی برو.
۵. بهسته‌ری سه‌ر نابیت له (۵)سم پان تربیت له قوماش درووست کرابیت مادده‌یه‌ک بیت نه بیتته هقی بربنداری یاریزانان.

بهندی -۵- یاریزان - پیکان : Players Injury

- (۱-۵) له کاتی پیکانی یاریزان، داوه ده توانیت یاری را بگریت.
- (۲-۵) ئەگەر هاتوو تۆپ زیندوو بولو یاریزان توشى پیکان هات پیویسته داوه یاری را بگریت و راهینه، ئى راهینه، یاریزانان، ئەندامانى تىپ ده توانن بچىن بۇ ناو یارىگا به مرجى داوه پیگایان پى بدات و بۇ سەلامەتى یاریزان لم کاتدا و لە کاتی هاتنه ناوه وەئى ئەمانه دەبىت یاریزان بگۆرتەت.
- (۳-۵) لە دواى ئەوهى یارى وەستىندرە دەبىت تا (۱۵) چركە چاوهرىي یاریزان بکەين دواتر دەبىت بچىتە دەرهەوهى یارىگا بگۆردىت.
- (۴-۵) پېزىشك دەتوانیت بچىتە ناو یارىگا بەبى رەزامەندى داوه ئەگەر زانى یاریزانەكە پیویستى بە چارەسەرە کاتىك كە پېزىشك هاتە ناو یارىگا دەبىت یاریزانەكە بگۆرتەت.
- (۵-۵) ئەگەر یاریزان ھەلدانى سەربەستى بۇ ھەزاركەر بە ھۆى پینكان نەيتوانى جىيەجىنى بکات. یاریزانى يەدەگى شوين گرتۇوى ھەلدانەكە جى بە جى دەكەت.
- (۶-۵) ئەگەر یاریزان بىریندار بولو يان خوين بىندرە بەھەر شوينىكىيەوە پیویسته بچىتە دەرهەوه تا چارەسەرە بى دەكىت پاش چارەسەر كەردن دەتوانیت بىتەوه ناو یارىگا.
- (۷-۵) دەتوانىت یاریزان بگۆردىت ئەگەر یاریزان ئامادەبىت بۇ گۈپان پىش ئەوهى یاریزانەكە توشى پینكان بىت تىپى بەرامبەر ئەتوان لە ھەمان کاتدا گورانكارى بکەن ئەگەر وىستيان.
- بهندى - ۶ - سەرۆكى تىپ (كاپتن) ئىش و كارى و دەسىلەتى:**
- (۱-۶) سەرۆكى تىپ ئو یاریزانەيە كەنۋىنەر یاریزانەكەن لە ناو یارىگادا دەتوانیت پەيوەندى بکات بە داوه دەرهەوه لە کاتى یارى زانىيارى پى بدات لە کاتى وەستانى یارى و كاتژمەرى یارى وەستاو بىت.
- (۲-۶) سەرۆكى تىپ دەتوانیت ئىش و كارى راهینەر بکات ئەگەر نېبۇ يان كرابۇوه دەرهەوه.
- (۳-۶) سەرۆكى تىپ دەتوانیت لە كۆتايى یاريدا رەخنە (اعتراض) بگریت لە تىپى بەرامبەر بە مەرجىك واژۇو لە سەر فۇرمى یارى بکات.
- بهندى - ۷ - راهینەران**
- ئىش و كارى و دەسىلەتى:**
- (۱-۷) پیویستە لە سەر راهینەر يان ئو كەسەي ھەلدىستىت بە ئىش و كارى راهینەر بە ئامادە كەردىنى لىستىك بە ناوى تەواوى یاریزانان و ۋەزارەيان و سەرۆكى تىپ و راهینەر و یاريدە دەرهەكەي پىش (۲۰) خولەك لە دەست پېڭى یارى پېشىكەش بە تۆماركەر یارى بکات.
- (۲-۷) پىش دەست پېتكەرنى یارى بە (۱۰) خولەك دەلتىيا بىتەوه رازى بىت بە ناوى یاریزانان و ۋەزارەيان و ھەموو ئەندامانى تىپ و راهینەر و لە ھەمان کاتدا واژۇو بکات لە سەر فۇرمى تۆمار وە لە ھەمان کاتدا (۵) یاریزانە سەرەكىيەكىان دەست نىشان بکات، دەبىت ئەم كارە يەكەم جار تىپى (أ) ئەنجامى بدات.

- (۳-۷) راهینه‌ر یاریده‌ده‌ری راهینه‌ر (ئه و ئهندامانه‌ی ناویان نوسراوه) بؤیان ھەیه لە شوینى یەدەگ دابنیشن ئەگەر ناویان نەبیت ناتوانن لەگەلیان دابنیشن.
- (۴-۷) راهینه‌ر یان یاریده‌ده‌ری راهینه‌ر ئهوان نوینه‌ری تپن بؤیان ھەیه راسته‌و خۆ پەیوه‌ندى بکەن بە میزى توماره‌وھ بۇ زانینى کاتى يارى، بە مەرجىك تۆپ مردوو بیت. کاتى يارى وەستا بیت.
- (۵-۷) تەنها راهینه‌ر دەتوانیت بە پىتوھ بوبەستىت زانیارى بذات بە يارىزانە كان ئەويش لە شوینى دیارى كراوى خۆى. يەكتىك لە راهینه‌ر یان یاریده‌ده‌رەكەي.
- (۶-۷) ئەگەر هاتوو یاریده‌ده‌ری راهینه‌ر ناوی ھەبۇو لە فورمى تومار پېش يارى (وانزووی پېيوىست نى) نەتowanىت ئىش و کارەكانى راهینه‌ر بکات ئەگەر راهینه‌ر نەتowanى بەردەواام بىت بە ھەر ھۆيەك بیت.
- (۷-۷) پېيوىستە لەسەر راهینه‌ر ئىمارە سەرۆك تىپ (كاپتن) بە داوهەر بلىت ئەگەر هاتوو سەرۆكى تىپ يارىگايى بەجىھىشىت بە ھەر ھۆيەك بىت.
- (۸-۷) سەرۆكى تىپ دەتوانىت ھەستىت بە ئىش و کارى راهینه‌ر ئەگەر راهینه‌ر نەتowanى بەردەواام بىت ئەگەر یاریده‌ده‌ری راهینه‌ر ناوی نەبۇو لە فورمى تومار (إسماراة التسجيل) وە يان نەتowanى بەردەواام بىت ئەگەر سەرۆكى تىپ ھاتە دەرەوەي يارىگا بەھۇي ھۆكارىتكى رىتكە پىنداواوه دەتوانىت بە رەدەواام بىت بە ئىش و کارى راهینه‌ر، ئەگەر هاتوو دور خایاوه بە ھۆي ھەلەى نا وەرزشى ناتوانىت ئىش و کارى راهینه‌ر بکات جىڭرى سەرۆك تىپ دەتوانىت ئىش و کارى راهینه‌ر بکات.
- (۹-۷) راهینه‌ر نەتowanىت يارىزانى ھەلدىنى سەرىيەست دەست نىشان بکات لە ھەموو کاتەكانى كە ياسا ھاوىزەرەي ھەلدىنى سەرىيەستى دىيار نەكىدوه.

بەندى-۸- کاتى يارى، يەكسان بۇون و کاتى زىادكراو:

- (۱-۸) يارى پېتىكىتىت لە (۴) چارەك ھەر چارەكتىك (۱۰) خولەكە.
- (۲-۸) پىشوو لەنیوان چارەكى (۲-۱) و (۴-۲) (۲) خولەكە وەپېش ھەموو چارەكتىكى زىادكراو پىشوویەك ھەيە.
- (۳-۸) پىشووی نىوهى كات بەينى چارەكى (۳-۲) (۱۵) خولەكە نىوان گىمەن يەكم و گىمەن دووهەم.
- (۴-۸) پىشووی يارى دەستپېتىدەكات
- ۱- بەر لە (۲۰) خولەك لە دەستپېتىكىرىدىنى يارى .
  - ۲- کاتى دەنگى كاتئمېر دېت بۇ ئاماژە بە كۆتاىيى چارېكەكان .

بەندى-۹- سەردتا و كۆتاىيى چارەكەكان و يارى :

۱. سەرەتاي يارى دەست پېتىدەكات بە لىدانى تۆپ لە لايەن يەكتىك لەو دوو يارىزانەى كە بەشدارى دەكەن لەكىدارى بەرزا بۇونەوەي تۆپ (كەرە القفن) بەشىوهى ياسايى.

۲. سەرەتايى چارهكەكانى تر دەست پىدەكتا بەھاتنە ناوهوھى تۆپ بەشىوهيەكى ياسايى دواي
بەركەوتىنى تۆپ لە لايەن يارىزانانى ناو يارىگا دواي هەلدىنى لە لايەن يارىزانىك لە دەرهوھ .
۳. يارى دەست پى ناكات ئەگەر تىپ لە (۵) يارىزان كەمتر بۇون لە سەرەتايى چارهكى يەكەم .
۴. لە هەموو يارىيەكدا پىتىسىتە ئەو تىپەي كە ناوى يەكەم ھاتووه لەلای چەپى مىزى (داوهەر) تۇماركرىدىن
دابىنىشىت ئاسايى ئەگەر شوئىنەكەيان بگۇرن بە مەرجى هەردوو تىپ رازىين .
۵. لە سەرەتايى چارهكى يەكەم و سىتىيەم دەتوانىن راھىتىان بکەن لە سەر سەبەتى بەرامبەر .
۶. سەبەتەكەيان دەگۇرن لە سەرەتايى گىمى دووهەم واتا دواي ئەۋەھى چارهكى يەكەم و دووهەم تەۋاو
دەبىت .
۷. لە چارەكە زىاد كراوهەكان لە هەمان سەبەتە يارى دەكەن كە لە چارەكى چوارەم يارىيان كردووه .
۸. كۆتايى هەموو چارەكەكان و چارەكى زىاد كراو بە فيكەي داوهەرى كات گر كۆتايى پى دېت .
۹. لە كۆتايى يارى ئەگەر خالەكان هەردوو تىپ يەكسان بۇو يارى بۇ يەك گىمى زىاد كراو درىز
دەكىتتەوه .
۱۰. كاتى گىمەكە بىرىتىيە لە (۵) لە پېتىج خولەك .
۱۱. ئەگەر بەم گىمە زىاد كراوه يارىيەكە بە يەكسانى ماوه بەردەۋام پېتىج خولەك زىاد دەكىتت تا تىپىك
سەرکەوتۇو دەبىت لە كۆتايى .

ويندهى زىمارە (۵)

بەندى - ۱۰ - بارەكانى تۆپ (حالات الكرة) : Status of the ball :

(۱۰-۱) تۆپ بە زىندۇ دادەنرېت كاتىك

۱. تۆپ لېيدىرىت بە شىۋىھىكى ياسايى لەلايەن يەكىك لەو يارىزانەوە كە لە كاتى ئەنجام دانى تۆپى
ھەلدرارو (كەرەقىز) .
۲. تۆپ زىندۇ كاتىك داوهەر تۆپ دەدات بەو يارىزانەى كە هەلدىنى سەرىھىست ئەنجام دەدات .
۳. كاتىك داوهەر تۆپ دەدات بەو يارىزانەى كە دەيەۋىت تۆپ لە دەرەھەي يارىگا بخاتە ناو يارىگا .

۲-۱۰) تۆپ بە مردوو داده نزىت كاتىك

۱. لە كاتى تۆمار كردىنى خالى يان هەلدىانى سەرىيەستى سەركەوتىو.
  ۲. لېدىانى فيكە لە لايەن داوهەرەوە كاتىك تۆپ زىندۇ بىت.
  ۳. كاتىك دىيارە كە تۆپ ناچىتە ناو سەبەتەوە لە كاتى هەلدىانى سەرىيەست لە دوايەوە ئەمانە بىت
    - هەلدىانىكى سەرىيەستى تر .
    - سزايەكى تر هەبىت وەك (ھەلدىانىك يان چەند ھەلدىانىكى سەرىيەست يان ھاتنە ناوهەوە تۆپ حىارە).
  ۴. كاتىك داوهەری كات گر فيكەى كوتايى چارىكە كان لىدەدات.
  ۵. كاتىك داوهەری (۲۴) چىركە، فيكەى (۲۴) چىركە لىدەدات.
  ۶. كاتىك يارىزانى ھەر تىپىك دەستى بەر تۆپ بىكەۋىت تۆپ لە ھەوا دابىت لە دواي دەرچۈونى لە
    - ھەر داوهەرىك فيكە لىيدات.
- ب-** كاتىك داوهەری كات گر فيكەى كوتايى چارىكە كان لى دەدات.
- ج-** كاتىك داوهەری (۲۴) چىركە فيكەى كوتايى ماوهى ھىرىشەكە لى دەدات .

بەندى ۱۱- شۇينى يارىزان و داوهەر :

ئەو شۇينە شۇينى يارىزانە كە لى وەستاوه قاچەكانى لە سەر زەھى جىڭىر كردوه. كاتى لە ھەوا دەبىت لە كاتى باز (القفز) ئەو شۇينە دەبىتە جىڭىكە لە كاتى دابەزىنى بەر زەھى دەكەۋىت. شۇينى داوهەريش بە ھەمان شىوهى يارىزان دەبىت. كاتىك تۆپ بەر داوهەر دەكەۋىت. وا ئەزمىرىت بەر ئەم شۇينە كەوتىووه. كە داوهەر لى وەستاوه.

بەندى ۱۲- ھەلدىانى تۆپ (كرة القفز) و ئالۇ گۇرۇ تۆپ لابۇون (الحياة المتبادلة) :

(۱-۱۲) ھەلدىانى تۆپ جى بەجى دەكىت كاتىك داوهەر تۆپ ھەل دەدات لە نىوان دوو يارىزانى ھەر دوو تىپى رىكابەر لە ناو بازىنە ئاوهەندى لە سەرتايى چارىكى (الفترة) يەكم.

۲-۱۲) الحياة المتبادلة (تۆپ لابۇونى بە نورە)

چاكتىرىن رىڭىكە بق زىندۇ كردىنەوە تۆپ چارىكى تر بق دەست پى كردىنەوە يارى لە گەرانەوە بق ھىمائى (تۆپ لابۇون بە نورە) لە جىياتى ھەلدىانى تۆپ (كرة القفز).

(۲-۱۲) ئەو تىپەي ماق تۆپ (لابۇونى بە نورە) ھەي پىتىويستە لە چارىكى دا ھاتوو بە تۆپ ھىئانە ناوهەوە دەست بە يارى بىكەت لە ناوهەندى گورەپان لە دەرەوەسى سىنور كە بەرامبەر مىزى تۆمار كردىنە .

(۴-۱۲) تۆپ لابۇونى بە نورە . دەست پىتىدەكەت :-

❖ لە ساتەي كە تۆپ لە بەر دەستى يارىزانە بق ئەنجامدانى تۆپ ھىئانەوە ناوهەوە .

۵-۱۲) کوتایی دیت کاتی:

- ❖ به شیوه‌یکی یاسایی له لاین یاریزانیکه و له ناو یاریگه توب به رده‌که ویت.
- ❖ ئو تیپه‌ی ماق توب هینانه ناوه‌هی هه‌یه سه‌ریچی له یاسا دهکات.
- ❖ توبیکی زیندوو له سره لگره‌کانی سه‌بته گیر ده‌بیت له کاتی هینانه ناوه‌هه.

۶-۱۲) ئامازه بـو تیپه‌ده‌کریت که توب هینانه ناوه‌هی (لابونی توب به نوره‌ی) ده‌دربیت. به هۆی نیشانه‌ی توب لابونی به نوره (نیشانه‌که راسته‌و خو رووه و سه‌بته‌ی بـرامبـهـرـهـکـانـهـ) وـهـ ئـهـ نـیـشـانـهـیـ رـاستـهـوـخـوـ پـیـچـهـوـانـهـ دـهـکـرـیـتـوـهـ بـقـ تـیـپـیـ بـهـ رـامـبـهـرـهـ کـانـهـ لـهـ چـارـیـکـیـ دـاهـاتـوـوـ.

بـهـندـیـ ۱۳- چـونـ یـارـیـ بـهـ تـوبـ دـهـکـرـیـتـ:

(۱-۱۲) پـیـنـاسـهـ

له کاتی یاری توب به دهست یاری پـیـ دـهـکـرـیـتـ وـهـیـانـ.ـ هـاوـیـشـتـنـ.ـ پـاسـدانـ.ـ غـلـولـ کـرـدنـ.ـ لـهـ زـهـوـیـ دـانـ.ـ بـهـ پـیـّـیـ یـاسـاـکـانـیـ کـهـ لـهـ یـاسـاـیـ تـوبـیـ سـهـبـهـتـهـ هـاتـوـهـ.

بـهـندـیـ ۱۴- کـونـتـرـوـلـ لـهـ سـهـرـتـوبـ :

تـیـپـ دـهـسـتـ بـهـ سـهـرـ دـاـگـرـتـنـ (مـسـیـطـرـ) لـهـ سـهـرـ تـوـپـداـ دـاـ دـهـبـیـتـ هـهـ کـاتـیـ یـهـکـیـکـ لـهـ یـارـیـزـانـهـکـانـهـ تـوبـ لـهـ ژـیرـ کـونـتـرـوـلـ دـاـبـیـتـ لـهـ شـیـوهـیـ گـرـتـنـ یـانـ تـهـ پـ تـهـ بـیـتـ.

بـهـندـیـ ۱۵- یـارـیـزـانـ لـهـ بـارـیـ هـاوـیـشـتـنـ بـوـسـهـبـهـتـهـ (الـلـاعـبـ فـيـ وـضـعـ التـصـوـبـ) :

هـاوـیـشـتـنـیـ لـهـ کـاتـیـ یـارـیـ یـانـ هـهـلـدـانـیـ سـهـرـیـهـسـتـ لـهـ سـهـرـ گـوـلـ ئـهـ وـ کـاتـهـیـ تـوبـ لـهـ نـاوـ دـهـسـتـیـ یـارـیـزـانـ وـهـ دـهـهـاوـیـزـرـیـتـ بـقـ نـاسـمـانـ بـهـ ئـارـاسـتـهـیـ سـهـبـهـتـهـیـ تـیـپـیـ بـهـ رـامـبـهـرـ بـهـ مـهـبـهـسـتـیـ خـالـ تـوـمـارـ کـرـدنـ.

بـهـندـیـ ۱۶- گـوـلـ چـونـ دـهـبـیـتـ وـهـ نـرـخـهـکـهـیـ :

(۱-۱۶) پـیـنـاسـهـ

خـالـ دـهـژـمـیـرـدـرـیـتـ کـاتـیـکـ تـوبـیـکـیـ زـینـدوـوـ دـهـچـیـتـهـ نـاوـ سـهـبـهـتـهـ لـهـ سـهـرـهـوـهـ وـ لـهـ نـاوـیـ تـیـپـهـرـ دـهـبـیـتـ.

۱. لـهـ هـهـلـدـانـیـ سـهـرـیـهـسـتـ بـهـ (۱) یـهـکـ خـالـ دـهـژـمـیـرـدـرـیـتـ.
۲. لـهـ کـاتـیـ یـارـیـ لـهـ نـاوـ هـیـلـیـ نـاوـهـوـهـیـ سـیـ خـالـیـ بـهـ (۲) خـالـ دـهـژـمـیـرـدـرـیـتـ.
۳. لـهـ کـاتـیـ یـارـیـ لـهـ دـهـرـهـوـهـیـ هـیـلـیـ (۲) خـالـیـ بـهـ (۳) سـیـ خـالـ دـهـژـمـیـرـدـرـیـتـ.

بـهـندـیـ ۱۷- تـوبـ هـیـنـانـهـ نـاوـهـوـهـ Throw-in :

هـهـلـدـانـیـ نـاوـهـوـهـ (رمـیـةـ الإـدـخـالـ) بـرـیـتـیـهـ لـهـ هـاوـیـشـیـ تـوبـ لـهـ لـایـنـ یـارـیـزـانـیـکـ لـهـ دـهـرـهـوـهـیـ یـارـیـگـاـ لـهـ پـشتـ هـیـلـیـ تـهـنـیـشـتـ یـانـ هـیـلـیـ کـوتـایـیـ بـقـ یـارـیـزـانـیـکـیـ نـاوـ گـورـهـپـانـ.ـ دـوـایـ ئـهـوـهـیـ دـاوـهـرـ تـوبـهـکـ دـهـدـاتـهـ یـارـیـزـانـهـکـهـیـ دـهـرـهـوـهـیـ یـارـیـگـاـ.

بهندی - ۱۸- داواکردنی کاتی دابراو- charged time-out

(۱-۱۸) پیشنهاد

بریتی به له و هستاندنی کاتی (راگترن) ای یاری له سه ر داوای راهینه ری تیپ بق ماوهی به ک خوله ک.

(۲-۱۸) کاتی دابراو و دهست پی دهکات و کوتایی دیت

۱. دهست پی دهکات به لیدانی فیکه له لایه ن داوه ر و به نیشاندنی هیمای کاتی دابراو.

۲. کوتایی دیت به لیدانی فیکه له لایه ن داوه ر به ته او و بوونی کاتی دابراو.

(۳-۱۸) کات ددهستیندریت نه گهر:

۱. کاتیک توب مردوو بuo یان کاتی یاری و هستیندرارو بuo دوای په یوهندی داوه ری یاریگا به داوه ری تومار که ر.

۲. توب مردوو بuo دوای نه وهی هه لدانی سه ریستی کوتایی به سه رکه و توویی نه نجام درا.

۳. پیش نه وهی توب بدریت به یاریزانی هه لدانی سه ریست.

۴. نه گهر هه روداویکی ناو یاریگا رووی داو تیپ داوای کاتی دابراوی کرد.

• کاتی دابراو کوتایی پی دیت نه گهر توب له دهستی یاریزانی هه لدانی سه ریست بuo.

• کاتی دابراو بق هه ر تیپیک بریتیبه له:

۱. له چاره کی (۱و۲) دوو کاتی دابراو هه يه.

۲. له چاره کی (۳و۴) سی کاتی دابراو هه يه.

۳. له چاره کی زیاد کراو یه کاتی دابراو هه يه بق هه ر تیپیک.

• ناتواندیریت کاته دابراو هکانی گیمی یه کم بگوازیت وه بق گیمی دووه م یان بق چاره که زیاد کراو هکان.

• نه گهر راهینه ر داوای کاتی دابراوی کرد هیچ هه لیک یان سه ریتیچیک نه کرا بuo نه گهر خال تومار کرا له لایه ن تیپی به رامبه ریوه ده توانیت کاتی دابراوی بدریتی.

بهندی - ۱۹- گورینی یاریزان:

(۱-۱۹) پیشنهاد

گورینی یاریزان بریتیه له هه ر و هستانیکی یاریکه له سه ر داوای یاریزانی جیگیره وه.

(۲-۱۹) هه لی گورین دهست پی دهکات کاتیک

۱. تیپ ده توانیت گوران بکات له یاریزانیک یان زیاتر نه گهر کاتی گورانی هه بuo.

۲. گورانکاری ده کریت نه گهر

• توب مردوو بیت کات و هستاو بیت دوای کوتایی په یوهندی داوه ر له گه ل داوه ری تومار که ر.

• توب مردوو بیت دوای تومارکردنی هه لدانی سه ریستی کوتایی به سه رکه و توویی بق هه ردوو تیپ.

- دوای تومار کردنی خال له (۲) خوله کی کوتایی چاره کی (۴) وه یان هر ماوه یه کی زیاد کراو بوق بق نه و تیپه که خالی لسه ر تومار کراوه .

(۲-۱۹) ناتواندریت گوران کاری بکریت نه گهر

۱. تیپ (۵) یاریزان که متر ببو له ناو یاریگا.
۲. نه گهر نه و یاریزانه هی لدانی سرهیسته هه ببو.

(۴-۱۹) تنهای یاریزان ده توانیت داوایی گورین بکات دوای نه وهی په یوه ندی کرد به داوه ری تومار که ره وه ر.

(۵-۱۹) ده توانن گوران کاریه که نه کهن به مرجی داوه ر فیکه ای لینه داببو بق گوریشی یاریزان که .

(۶-۱۹) کاتیک داوه ر فیکه ای لیداو داوه ر هیمایی گوران کاری بهرز کرد هوه نه بیت یاریزان چاوه ری بکات تا داوه ر ریگه ای ده دات بچیته ناو یاریگا .

(۷-۱۹) نه گهر گوران کاری هه ببو یان هله ای (۵) ای تومار کرد ده بیت یاریزان به خیرایی نه نجامی بذات نه گهر و هستا تا (۳۰) چرکه خوبی دواخته داوه ر ده توانیت فیکه ای کاتی دابراو لیبدات چونکه بشیوه هی نه نه قهست خوی دواخته نه گهر تیپ کاتی دابراوی نه مابو نه وا هله ای هونه ری لیده دریت لسهر راهینه ر (B2) سزا ده دریت .

(۸-۱۹) ده تواندریت گوران کاری بکریت :

- ❖ دوای دواین هه لدانی سرهیست بشیوه هی کی سره رکه و تورو .
- ❖ نه زمار کردنی هله له نیوان هه لدانه سرهیسته کان وه .
- ❖ نه زمار کردنی هله له نیوان هه لدانه سرهیسته کان وه دوای هه لدانه سرهیسته که و پیش جیبیه جی کردنی هله تازه که .
- ❖ نه گهر هله یه ک تومار کرا پیش نه وهی که توب زیندوو بیت دوای نه نجام دانی هه لدانی سرهیستی کوتایی ده توانیت گوران کاری بکهیت پیش نه وهی توب یاری بکریت
- ❖ نه گهر سه ر پیچیه ک بکریت پیش نه وهی توب زیندوو بیت ده توانیت گوران بکهیت .

وینه ریزماره (۶)

بەندى-٢٠- دۇراندىنى يارى يان كشاندوھى: (خسارة المباراة بالانسحاب) me lost by fit

تىپ بە دۇراو دادەنرىت يان بە كشان و دەدۇرلىنى.

١. ئەگەر تىپىك ئامادە نەبوو يان (٥) يارىزانى ئامادە نەبوو لە سەرهەتاي يارىي تا (١٥) خولەك

دواى كاتى دىيارى كراوى يارى.

٢. ئەنجام دانى هەندى رەفتار كە هوکار بىت بق بەردەۋام نەبوونى يارى.

٣. لە كاتى دەست پىتىرىدىنى يارى يان ھەر كاتىك ئامادە نەبوون بىتىنە ناو يارىگاوه بق يارىكىدن.

(١-٢٠) سىزى:

yaribiyek بق راكاب رەكەي دەبىت وە ئەنجامەكەش (٢٤) دەبىت . سەرەرای ئەوهى تىپى كشاوه هېچ خال وەرناكىت .

بەندى-٢١- دۇرانى تىپ بە نە تواناينى: (خسارة المباراة بالمخالف) me lost by default

كاتىك تىپ بە دۇراو دادەنرىت ئەگەر يارىزانانى ناو يارىگا لە دوو كەس كەمتر بۇون لە كاتى يارىدا.

(١-٢١) سىزاكەي:

ئەگەر هاتوو ئۇ تىپەي بە براوه دادەنرىت بە خال لە پىش بۇ ئوا ئەنجامەكەي بەو شىۋەيە دەبىت كە كاتەكەي تىيا وەستاوه بەلام ئەگەر لە دواوه بۇ ئوا بە (٢-٠) ئەنجامەكە دادەنرىت تىپى دۇراو يەك خال وەردەگىرىت لە رىز بەندى خولەك.

بەندى-٢٢- سەرپىچى: (المخالفات)

شكارىدىنى ياساكانى يارى

سىزاكەي:

تۆپكە دەدرىت بە تىپى بەرامبەر لە نزىكتىرىن خالى سەرپىچى دەگەرىتىرىتە وە بق ناو يارىگا.

بەندى-٢٣- يارىزان لە دەرەوەي سۇر تۆپ لە دەرەوەي سۇر:

(١-٢٢) **پىناسە Definition**

ئەگەر يارىزان بەشىك لە لەشى يان ھەموو لەشى چووه سەرھىلى تەنيشتە كان كاتىك تۆپى پى بۇ بە سەرپىچى دادەنرىت.

(٢-٢٣) **چوونە دەرەوەي تۆپ:**

كاتىك تۆپ بەرھىلى تەنيشتە كان يان كوتايى دەكەويت يان لە دەرەوەي يارىگا بەر زەھى يان ھەر شتىك بکەويت دەبىتە سەرپىچى.

بەندى-٢٤- تەپ تەپ : (المحاورة)

پىناسە:

yarizan ماف خۆيەتى بەشىۋەيەكى ياساىيى تەپ تەپ بە بکات لە ناو يارىگادا.

yarizan دەتوانىت تەپ تەپ بە بکات ئەگەرتەپ تەپەي نەكىدبوو.

۱. نهگر تپ تپی کرد پاشان تپی گرفت بُوی نیه تپ تپ بکات وه.

۲. یاریزان ناتوانیت به هردوو دهست تپ تپ بکات.

سزاگی

نهگر هاتوو ئم سهربیچیانه کرد دهبیته هقی له دهست دانی تپ و دهچیته دهستی تیپی بهرامبهر.

(۱-۲۴) ئیم بارانه خوارده وه به تپ تپ کردن دادنیت

۱. تیگرتنى له دواى يەك له پینتاو گولیتکی مەيدانى .

۲. تپ له دهست کەوتن لهسەرهەتا و كۆتايى تەپ پەپ کردندا .

۳. هەولەكانى كونترۇل كردنى تپ . به لابىدى لە بوارى یاریزانەكانى تردا .

۴. لە تۆپدان كاتى تپکە لە كونترۇلى یاریزانىتکى تردايە.

بەندى - ۲۵ - رؤیشتن بە تپ : الجري

(۱-۲۵) یاریزان دهتوانیت بروات بە تپوه وه بە شیوه يەگى ياسایى.

(۲-۲۵) یاریزان دهتوانیت بروات پاش تپه کردن. (واتە دهتوانیت بە تپ تپ بروات) نهگر یاریزان پېیەکى جوولاند وھ پېیەکى چەسپاۋ بۇو ئۇوه بُوي نىھ پېیە چەسپاۋەكەی بجوولىتىت وھ نهگر هاتوو جوولاندى دهبیته هەلە رؤیشتن بە تپوه (ھۆك).

(۳-۲۵) نهگر هاتوو یاریزان سى بازى کرد بەلام لە ھەنگاوى سى يەمدا تپ لە دهستىما مایوه ئاوه دهبیته هەلە رؤیشتن بە تپوه (ھۆك).

(۴-۲۵) نهگر یاریزان كەوت لە يارىگادا وھ تپی پى بۇو نابىت ھەلسىتە وھ بە پېچەوانە وھ دهبیته هەلە رؤیشتن.

بەندى - ۲۶ - (۳) سى چركە : ثلاث ثوان

ئم سهربیچى يە روو دەدات نهگر یاریزان لە سى چركە زىاتر لە ناوجەی قەدەغە كراوهى تیپی بهرامبهر مايهوه لەو كاتەی كە تپ لە ژىر دهستى (كونترۇلى) تىپەكە دابىت . وھ كاتۈمىرىش لە سورانە وھ بىت .

(۱-۲۶) پېيوىستە رىكە بەو یاریزانە بىرىت كە

۱. لە ھەولدايە بۇ جىھېشتنى ناوجەي قەدەغە كراوه .

۲. خۇى يان يەكتىك لە بىرادەرەكانى لە بارى تىگرتىدايە و تپ لە بارى دەرچۈونە يان تازە دهستى ياریزانى جىھېشتۈرۈھ بۇ تىگرتىتکى مەيدانى .

بەندى - ۲۷ - (۸) هەشت چركە : شان ثوان

پېيوىستە لەسەر یاریزانان لە ماوهى كەمتر لە ھەشت چركە تپ لە يارىگائى خۇيانە وھ بگوازىنە وھ يارىگائى تیپی بهرامبهر.

(۱-۲۶) تۆپ لە ناوجەی پىشەوە تىپە كاتى:

۱. تۆپ بەر ناوجەي پىشەوە دەكەۋىت .
۲. تۆپ بەر يارىزانىك يان ناوبىزىوانىك دەكەۋى كە بەشىك لەلەشى بەر ناوجەي پىشەوە دەكەۋى.
۳. تۆپ دەچىتە ناوجەي پىشەوە تىپ كاتى . لە ميانى تەپ تەپ لە ناوجەي دواوه بۇ ناوجەي پىشەوە .
۴. هەردوو پىئى تەپ تەپ تەپ تەپ كار و تۆپ بەر ناوجەي پىشەوە دەكەون .

(۲-۲۷) ژمارىنى (۸) چىركە بەردهوام دەبىت لە كاتى وەستانەوە كاتى هەمان ئۇ تىپەي كۆنترۆلى تۆپى

كىرىدۇو تۆپ هېتىنانە ناوهەدى دەدرىتى لە ناوجەي دواوه لە ميانى ئۇ و (۸) چىركەيدا وەك ئەنجامىكى :-

۱. دەرچۈونى تۆپ بۇ دەرەوەدى سىورەكان .
۲. پىتكانى يارىزانىكى ئۇ تىپەي كۆنترۆلى تۆپى كىرىدۇو .
۳. بارى تۆپ هەلدان .
۴. هەلەي دووانى (المزدوج)
۵. لابىدىنى سزا يەكسانە كانى سەر هەردوو تىپ .

بەندى - ۲۸ - (۲۴) بىست و چوار چىركە : اربع و عشرون ثانىة

دەبىت يارىزانانى تىپ لە ماوهى (۲۴) چىركەدا تۆپ هەلەن بۇ سەبەتەي تىپى بەرامبەر .

لەم كاتانەدا (۲۴) چىركە تازە دەبىتەوە

۱. ئەگەر تۆپ بىدات بە بازىنە ئاسنەكە (الحلقة) - Ring .
۲. ئەگەر يارىزانى تىپى بەرامبەر بە شىۋەيەكى ئەنقةست قاچ بەرىت بۇ تۆپ بەرىي بىكەۋىت .
۳. لە دواى ھەموو ھەلەيەك كە تۆمار دەكىرت .
۴. ئەگەر يارى وەستىنرا لەلاین داوهەدە لە بەرۋەندى تىپى بەرامبەر لە كاتى ناناسايى .
۵. ئەگەر تۆپ ھاوېش بۇو پىش ئەوەي تۆپ ھاوېش بىت لاي تىپى بەرامبەر بىت پاش فيكەي داوهە تۆپ بىتە لاي ئۇ تىپە .

وينەى ژمارە (۷)

بهندی - ۲۹ - یاریزانی گه مارو دراو : الاعب المطبق عليه

پیشنهاد:

ئەگەر يارىزان كونتۇلى تۆپى كىد بىرگىرى كارھات بىلاي پىيىستە تەپ بىكەت يان پاس بىدات يان ھەلدات بەرە و سەبەتە ئەگەر ئەمانە نەكەت پىيىستە (۵) چىركە زىاتر تۆپى لا نەمەننەتەوە.

بهندى - ۳۰ - گەراندىھەۋى تۆپ بۇ يارىگائى دواوه : عودة الكرة الى الساحة الخلفية

كاتىك تۆپ و يارىزان بە تەواوهتى دەچىتە ناۋ يارىگائى بەرامبەر ئەگەر هاتوو ئەو يارىزانە ئى تۆپى لەلايە بىگەرىتەوە بۇ يارىگائى دواوه يان بەر ھەيلى ناوه راست بىكەويت دەبىت بە سەرىپتىچى گەرانە وە ئى تۆپ.

بهندى - ۳۱ - كاركىرنە سەرسەبەتە يان رىنگە گىرتۇن لە تۆپ : التأثير على الهدف

ئەگەر هاتوو تۆپ ھەلدىرا بۇ سەبەتە كاتىك دېتە خوارەوە يان لەو كاتەدا كار بىكەنە سەرسەبەتە لە لايەن بەرگىريكارەوە ئەوا بە سەرىپتىچى دادەنرىت و خالىكە تۇمار دەكىرىت يان رىتىگرى بىكەن لە چۈونە ناوه وە ئى تۆپ بۇ ناۋ سەبەتە.

(۱-۳۱) ھەلدان بۇ سەبەتە بۇ خالى تۇمار كىردىن

❖ دەستپىيدەكەت كاتى ئۆپتىكى زىندۇ دەستى (دەستەكان) يارىزان جى دېلى كە لە بارى ھەلدان .

❖ كۆتاينى دېت كاتى ئۆپ :-

۱. دىيار كەوت كە ئەگەرى ئىنە بچىتە ناۋ سەبەتەكە .
۲. بەر ئەلقەكە دەكەويت .
۳. بەر زەھۆر دەكەويت .
۴. دەبىتە مردوو.

(۲-۳۱) كاركىرنە سەر گول روودەدات لە كاتى ھەلدان بۇ سەبەتە كاتى يارىزان بەر تۆپ دەكەوى. كە بە تەواوى لەسەر ئاستى ئەلقەكە يەوه وە:-

۱. لە بارى دابەزىنە بۇ ناۋ سەبەتە .
۲. دواي ئەوهى بەر تابلۇ دەكەوى .

(۳-۳۱) ئەگەر لە ياسا لادان لە لايەن بەرگىرى ئەنجام درا تىپى ھېرىشىپەر :-

۱. (۱) يەك خالى دەدرىتى ئەگەر تۆپەكە لە بارى ھەلدانى سەرىپەست بۇو (رمىيە الحره).
۲. (۲) دوو خالى دەدرىتى ئەگەر تۆپەكە لە ناوجەي ھەلدانى مەيدانى (۲) خالى بۇو .
۳. (۳) سى خالى دەدرىتى ئەگەر تۆپەكە لە ناوجەي ھەلدانى مەيدانى (۳) خالى بۇو .

بهندى - ۳۲ - ھەلەكان : الأخطاء : Fouls

شىكەندىنى ياسا و بەركەوتى تاكە كەسە لەگەن بەرامبەرەكەي يان كەندى رەوشىتى نا ياسايسىيە دوور لە گىيانى وەرزشى.

سزاگی:

دانی توبه به تیمی بهرامبر و تومار کردنی هلهکه لسه ریاریزان و تیپ.
یاریزان ده توانیت بهشیوه‌یه کی یاسایی به رگری بکات له سه بهته و توب له ناو یاریگا.

بهندی - ۳۲ - هلهی تاکه که سیی : الخطأ الشخصي :

به رگری کردنی بهشیوه‌یه کی نایا سایی وه ده کریت به چهند بهشیکه وه

۱. راکیشان

۲. گرتن

۳. پالتان (دفع)

۴. رینگه گرتن واتا (الاعاقه)

سزاگی هلهی که سیی (الخطأ الشخصي)

۱. نوسینی هلهکه لسه ریاریزانه که. (P)

۲. ئه گئر دوو خالیشی تومار کرد يەك هلهدانی سهربهستی ده دریتت. (P1) ده نوسیرت.

۳. ئه گئر له سیباز بwoo یان له هلهدانی دوانیدا بwoo بق سه بهته خالی تومار نه کردنی وا دوو هلهدانی سهربهستی ده دریتت. (P2) لسه ریاریزان ده نوسیرت.

۴. ئه گئر له هلهدانی تومار کردنی سی خالیدا بwoo بق سه بهته ئه گئر سی خالهکهی تومار کرد يەك هلهدانی سهربهستی ده دریتت (P1) بلام ئه گئر توماری نه کرد سی هلهدانی سهربهستی ده دریتت (P3) لسه ریاریزان ده نوسیرت.

وینهی ژماره (۸)

بهندی - ۲۴ - همه‌لله‌ی دووانی: الخطأ المزدوج : Double Foul

کردنی دوو همه‌لله‌ی له لایه ن دوو یاریزانی هه ر دوو تیپ له یه کاتدا دژی یه کتری .

سزاگی: / تومارکردنی همه‌لله‌ی که سی له سه ر هه ر دوو یاریزان . به بی دانی همه‌لدانی سه ریه است (الرمية الحرة) .

۱. نه گر تقوپ لای تیپی (أ) بوو ده چیت وه لای هه مان تیپ .
۲. نه گر تقوپ لای تیپی (ب) بوو ده چیت وه لای هه مان تیپ .
۳. نه گر له هه وادا بوو ده چینه وه سه ر هیمایی (تقوپ له لابون به نوره) بزانین تقوپ ده چیت وه لای کامیان

بهندی - ۲۵ - همه‌لله‌ی بهدرهشت: خطأ سوء السلوك

نه گر یاریزانیک همه‌لله‌ی کی به نه قهست نه نجام بادات یا خود یاریزان به ره و سه به تهی تیپی به رامبه ر بروات هیچ یاریزانیک نه بیت له نیوان نه و یاریزانه و سه به ته که دا کار بکهیت سه ری یان همه‌لله نه نجام بادات .

سزاگی:

۱. پیدانی دوو همه‌لدانی سه ریه است و تقوپ دان پیشیان دوای همه‌لدانه که . (U2) ده نوسرت له فورمی یاری .
۲. نه گر خالیشی تومار کردبوو یه که همه‌لدان سه ریه است و له گه ل دانی تقوپ پیشیان دوای همه‌لدانه که . (U1) ده نوسرت .
۳. نه گر له همه‌لدانی سیانیدا بوو نهوا سی همه‌لدانی سه ریه است و دانی تقوپ پیشیان دوای همه‌لدانه که . (U3) ده نوسرت له فورمی توماری یاری له به رامبه ر ناوی یاریزانه که .
۴. نه گر یاریزان دوو همه‌لله‌ی به نه قهست نه نجام بادات یه کس ر ده کریت ده ره وه ده بیت همه‌لله نه شیاو .

بهندی - ۲۶ - همه‌لله‌ی نه شیاو: خطأ عدم الأهلية

نه و همه‌لله‌ی که (یاریزان ، راهینه ر ، یاریده ده ری راهینه ر ، هه ریه که له نه دامانی تیپ)

به شیوه‌یه کی ناوه رزشی نه نجامی ده دات وه ک : (شارکدن ، تف کردن ، قسے ناشرین .....)

سزاگی:

۱. ده رخستن وهی له یاریگا نابتیت له شوینی یه ده گه کانیش دابنیشیت .
۲. دوو همه‌لدانی سه ریه است . له گه ل پیدانی تقوپ دوای همه‌لدانه که به تیپی به رامبه ر .
۳. وه له فورمی تومار به . D2 . ده نوسرت .

بهندی - ۲۷ - همه‌لله‌ی هونه ری: خطأ الفني : (T2) Technical foul

نه م جوزه همه‌لله‌ی به شیوه‌ی قسے ده کریت وه ک (ره خنه گرتن له داوه ر) ، واتا به رکه وتنی تیدا نیه له گه ل یاریزلنی تیپی به رامبه ر .

سزاگی:

دوو همه‌لدانی سه ریه است و له گه ل دانه وهی تقوپ به تیپی به رامبه ر بق ده دست پی کردن وهی یاری له ناوه راستی گوره پان

(۱-۳۷) ئەگەر ھەلەئى ھونەرى ئەنجام درا:

۱. ئەگەر ھاتتو يارىزان لەناو يارىگا ئەنجامى بىدات ئۇوا لەسەر يارىزان تۆمار دەكىت بە (T2) دەنسىرىت.

۲. ئەگەر (يارىدەدەرى راهىتىن، يارىزانى يەدەك، پشتىوانانى تىپ) ئەنجامى بىدات لەسەر راهىتىن رۆتامار دەكىت بە (B) دەنسىرىت.

۳. ھەلەئى ھونەرى لەسەر راهىتىن بە (C2) دەنسىرىت.

۴. ئەگەر دوو ھەلەئى ھونەرى تۆماركرا لەسەر راهىتىن يەكسەر دوور دەخرىتىوه.

۵. ئەگەر سى ھەلەئى ھونەرى تۆماركرا لەسەر يارىدەدەرى راهىتىن يەكسەر دوور دەخرىتىوه.

بەندى - ۲۸ - پېنج ھەلەئى يارىزان: خمسة أخطاء على اللاعب

ئەگەر ھاتتو يارىزانىك پېنج ھەلەئى تۆمار كرد لە يارىدا ئۇوا دەكىتىه دەرەوه و يارىزانىكى تر دىتىه شويىنى.

(۱-۲۸) ھەلە لەسەر يارىزانىك كە تازە ھەلەئى پېنچەمى ئەنجام داوه . بە ھەلەئى (جىا) دادەنرىت و لەسەر راهىتىن دەۋەمىتىرىت وە لە ئەنكىتى تۆماركىدىدا (B) دەنسىرىت .

بەندى - ۲۹ - ھەلەئى تىپ: أخطاء الفريق

۱. ئەگەر ھاتتو لە يەك چارەكدا چوار ھەلە ئەنجام درا ئۇوا لەدواى ھەلەئى چوارەم دەبىتىه دوو ھەلەنلىنى سەرىپەست.

۲. ئەم چوار ھەلەيە تەنها بى يەك چارىتكە واتا چارىتكى دواى ئەو تازە دەبىتىوەنامىتىنى.

(۱-۲۹) گشت ھەلەكانتى تىپ كە لە ھەر پىشىۋىيەكى يارى ئەنجام درا بن . دەكىئى وەك بەشىك لە ماوه يان ماوهى زىياد كراو دابىزىقىن .

(۲-۲۹) گشت ھەلەكانتى تىپ كە لە ھەر ماوه يەكى زىياد كراو ئەنجام دەدرىزىن وە بەشىك لە ماوهى چوارەم دادىزىت .

بەندى - ۴۰ - داومەر: الحكام

يارى تۆپى باسکە پىتوبىستى بە (۳)سى داوهرى گۈرەپان ھەيە. وە (۴) چوار داوهى مىز ھەيە كە بىرىتىن لە كات گر، تۆمار كەر، كات گرى ۲۴ چىركە، يارىدەدەرى تۆمار كەر)

جل و بەرگى ناويرىۋان:

۱. كالەئى رەش

۲. پانقولى رەش

۳. فانىلەئى رەش و رەساسى

۴. قايىشى رەش

۵. فيكە.

بهندی - ۴۱ - داوهري يه‌كه‌م - نه‌رك و دهسته‌لات :

۱. پيويسته ئو ئاميريو پيويستيانه‌ي که بق ياري به‌كارديت بيپشكنيت .
۲. دانانى كات ژميرى يارى و كات ژميرى (۲۴) چركه وه دلنيا بونون له کارکردنian .
۳. هلىزاردنى توبى يارى .
۴. نه‌هيلاتت ياريزان ئو پيداويستيانه به‌كاربېئنېت که دهبيتت هوئى بريندازبونى ياريزانان .
۵. هەلدىنى توب لە نىوان ھەردوو تىپ سەرهتاي چاريکى يه‌كه‌م بق دهست پيکردىنى يارى .
۶. وەستانى يارى لە كاتى پيويست .
۷. دهسته‌لاتى ھەي تىپ بە كشانه‌وه لە يارىيەكە دابىنى .
۸. تەماشاكردىنى فورمى تومار لە كوتايى يارى و ھەر كاتىكى پيويست بىت .
۹. داوهر ھەلدهستىت بە وازۇوكىرىنى فورمى تومار دوايى تەواو بونى يارى و داوهر لە (۲۰) خولەك پىش دهست پيکردىنى يارى دهسته‌لاتى ھەي بىيار بىدات .
۱۰. نەكەر كشانه‌وه روویدا يان رەفتارى ناشرين رويدا لە لايەن (راهىنەر ، يارىدەدەرى راهىنەر ، ياريزانانى يەدەك ، ھەزىك لە نەندامانى تىپ) بە (۲۰) خولەك پىش دهست پيکردىنى يارى يان لە نىوان چاريگەكان پيويسته لەسەر داوهرى يه‌kehم پىش وازۇو كردىنى لە پىشتى فورمى تومار راستى روداوه‌كان بنووسىت و داوهرى يه‌kehm يان سەرپەرشتىيارى ھونەرى راپقىرتىك بنووسن لەسەر يارىيەكە .
۱۱. دەتوانىت بىيارى كوتايى بىدات لە ھېبۈونى بىيارى جياواز پاش گفت و گو لەگەل داوهرى (۲-۲) وە سەرپەرشتىيارى ھونەرى و داوهرى سەرمىز .
۱۲. نەگەر فيكەي كوتايى يارى ليىدرا لە لايەن داوهرى كات گر دلنيا نېبۇو لەو خالەى توماركراوه لە كاتى تەواو بونى يارىيەكەدا دەتوانىت لەگەل داوهرى كات گر و سەرپەرشتىيارى ھونەرى بدۋىت و پاشان بىيار بىدات .
۱۳. دەتوانىت بىيار بىدات لەسەر ھەر بىيارىك كە لە ياسادا رون نەكراپىتتە و دوونى بكتا وە .

بهندى - ۴۲ - داوهرى سەرمىز :

برىتى يە لە توماركەر / يارىدەدەرى توماركەر / نەركە كانىيان :

۱. بەكارهىنانى فورمى تومارى ياسايى .
۲. نووسىينى ناوى ياريزانان و نەندامانى تىپ .
۳. دهست نىشان كردىنى (۵) ياريزانانى سەرهكى لە سەرهتاي يارى .

۴. نوسييني هله کان له سهه (راهينهه ، ياريده دهري راهينهه ، ياري زانان)
۵. ئاگادار كردن وهی داوهه له (۵) هلهی ياري زان و چوار هلهی تېپ .
۶. دهست نيشان كردنی ئاراستهه تېپ له سرهه تای چاريگه کان و له رېگه جولاندى نيشانهه تېپ له لا بون به توره .
۷. كوكورنه وهی خاله کانی هاردوو تېپ .
۸. پرکردن وهی زانياريه کان له سهه فورمى تومار به راستى بى هله .
۹. كاته دابراوه ده نووسى . وه له كاتى وەرگىتنى كات ئاگادارى داوهه ده كاته وه .

بەندى - ۴۴ - كات گر :

(۱-۴۴) كات گر - نەركەكانى :

۱. هله دهستىت به هەزمار كردنى كاتى يارى ، كاتى دابراو ، كاتى پشۇو .
۲. له كوتايى هەموو چاره كەكان فيكەي كوتايى لىدەدات .
۳. ئاگادار كردن وهی ياري زان و داوهه پېش (۲) خولهك له سرهه تايى چاره كى يەكم و سىيەم .
۴. له بونى هەلەيەك داوهه رانى ناو ياريگا ئاگادار ده كاته وه .

(۲-۴۴) كات ياري دهست پى ده كات :

۱. به لىدانى تېپ به شىۋە يەكى ياسابى لە لايەن هەريەكە لە دوو ياري زانهه كە كە دەستىت به لىدانى تېپى بەرزىكاواه (كرە القفن).
۲. دواى هەلەدانى سەربەستى سەرنەكە وتوو پاش ئەوهى كە تېپ بەر ياري زان دەكە وىت لەناو ياريگا .
۳. پاش ئەوهى كە ياري زان تېپ له دەرەوهى ياريگا لە سەنورە كانه وە دەخاتە ناو ياريگا بەر دەستىت ياري زان دەكە وىت .

(۳-۴۴) كات دەھستىت :

۱. دواى تەواو بونى كاتى چاره كە كان (الفرات) .
۲. دواى لىدانى فيكە لە لايەن داوهه دەرەوه كاتىك تېپ زېندوو بىت .
۳. دواىي رودانى هەر پىتكانىكى ناو ياريگا يان داوا كردنى كانى دابراو .
۴. له دوو خوله كى كوتايى چاره كى چوارەم و چارە كى زىاد كراوه كان پاش تومار كردنى خال .
۵. پاش لىدانى فيكە لە لايەن كات گرى (۲۴) چرگە وە .

بهندی ۴۵- کات گر (۲۴) چرکه - نهرکه کانی :

دهست پیتکردنی (۲۴) چرکه :

کاتیک که توب بهر دهستی یاریزان دهکه ویت به شیوه یه کی یاسایی .

(۱-۴۵) تازه کردنی و دستاندنی (۲۴) چرکه :

۱. کاتیک داوه رفیکه ای سه ریچی یان هله لیده دات .

۲. کاتیک توب ده چیته ناو سه بهاته وه .

۳. کاتیک توب بار رینگ دهکه ویت .

۴. کاتیک یاری دهه ستیندریت به قوی رو داویک (فعل) له برزه وهندی نه و تیپه که توبی لا نه بیت .

(۲-۴۵) چرکه تازه نابیته وه کاتی که هه مان تیپ کونترولی له سه رتوبه هه بیو، توب هینانه ناووه وی پی ددرنیت له نه نجامی :

۱. چونه ده ره وهی توب .

۲. پیکانی یاریزانی هه مان تیپ که توبی له کونترول دایه .

۳. باری توب هه لدان (کرمه القفن)

۴. هه لای دووانی (خطأ المزدوج).

۵. رهت کردنی وهی هه ممو سزا کانی سه ره دوو تیپ . (جزاءت متساوية).

ویننهی ژماره (۱۰)

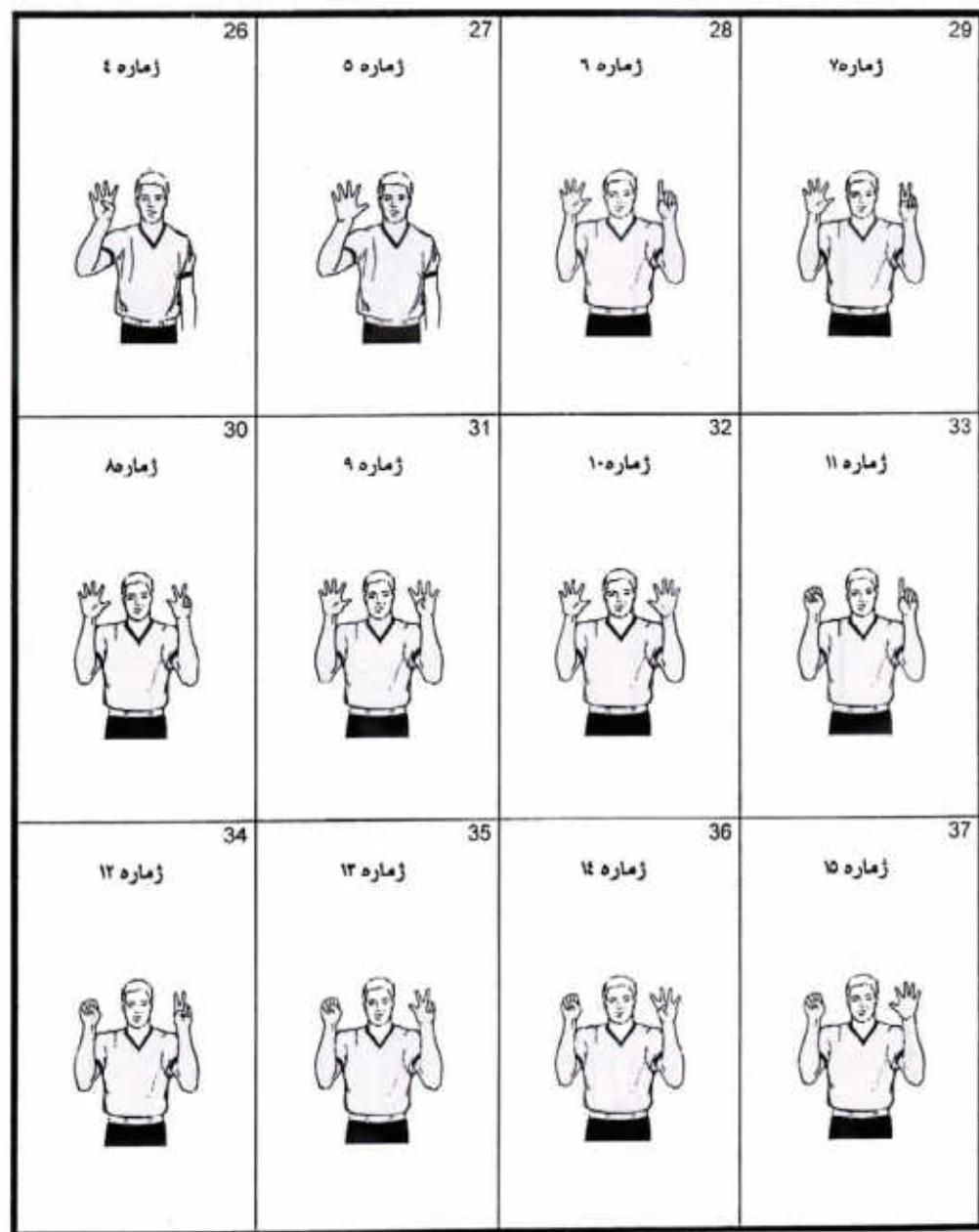
هیمای خالی تؤمار کراو

نیشانهکانی داور (اشارات الحکم)

هیمای سرپیچی (المخالفه)

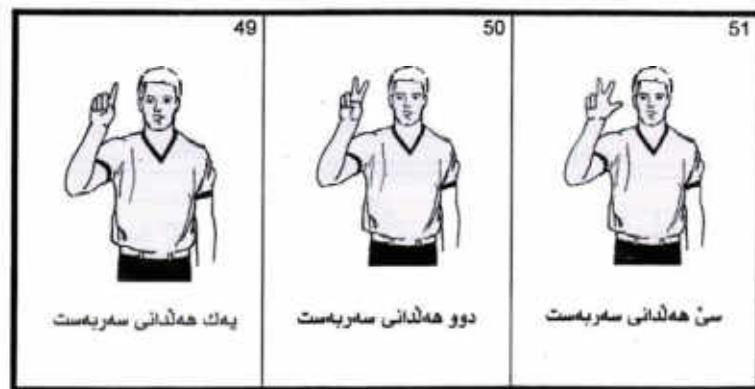

هیئمای زماره‌کان

هیئات هلهکان (الاخطا)

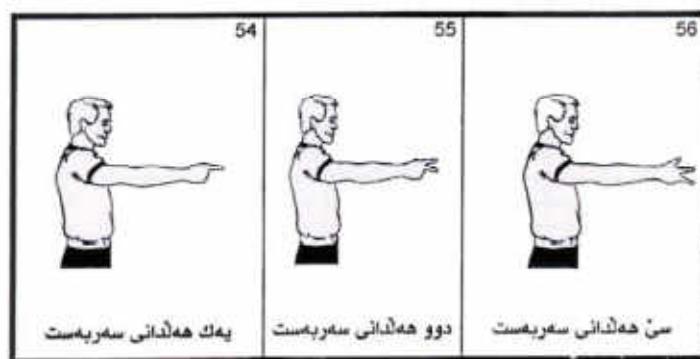
هیمای زماره‌ی هه‌لدانه سه‌ریه‌سته‌کان

هیمایی ثاراسته‌ی یاری

هیمای کاتیک داودر توب ددات به یاریزانی هه‌لدانی سه‌ریه‌ست

هیمای وهستانی داودری دهرده‌ی هیلی هه‌لدانی سه‌ریه‌ست

FEDERATION INTERNATIONALE DE BASKETBALL
INTERNATIONAL BASKETBALL FEDERATION
SCORESHEET

فۆرمى تۇمارى يارى

Team A

Team B

Competition _____	Date _____	Time _____	Referee _____																																																									
Game No. _____	Place _____		Umpire 1 _____ Umpire 2 _____																																																									
Team A			RUNNING SCORE																																																									
Time-outs			A	B	A	B	A	B																																																				
<table border="1"> <tr><td>Period ①</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>②</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr> <tr><td></td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td></td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td></td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td></td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td></tr> <tr><td></td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td></td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr> <tr><td></td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td></td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td></tr> </table>			Period ①	1	2	3	4	②	1	2	3	4		1	1	1	1		1	1	1	1		2	2	2	2		2	2	2	2		3	3	3	3		3	3	3	3		4	4	4	4		4	4	4	4	1	1	41	41	81	81	121	121
Period ①	1	2	3	4	②	1	2	3	4																																																			
	1	1	1	1		1	1	1	1																																																			
	2	2	2	2		2	2	2	2																																																			
	3	3	3	3		3	3	3	3																																																			
	4	4	4	4		4	4	4	4																																																			
<table border="1"> <tr><td>Period ③</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>④</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr> <tr><td></td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td></td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td></td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td></td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td></tr> <tr><td></td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td></td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr> <tr><td></td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td></td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td></tr> </table>			Period ③	1	2	3	4	④	1	2	3	4		1	1	1	1		1	1	1	1		2	2	2	2		2	2	2	2		3	3	3	3		3	3	3	3		4	4	4	4		4	4	4	4	2	2	42	42	82	82	122	122
Period ③	1	2	3	4	④	1	2	3	4																																																			
	1	1	1	1		1	1	1	1																																																			
	2	2	2	2		2	2	2	2																																																			
	3	3	3	3		3	3	3	3																																																			
	4	4	4	4		4	4	4	4																																																			
Extra periods			3	3	43	43	83	83	123	123																																																		
			4	4	44	44	84	84	124	124																																																		
			5	5	45	45	85	85	125	125																																																		
			6	6	46	46	86	86	126	126																																																		
			7	7	47	47	87	87	127	127																																																		
			8	8	48	48	88	88	128	128																																																		
			9	9	49	49	89	89	129	129																																																		
			10	10	50	50	90	90	130	130																																																		
			11	11	51	51	91	91	131	131																																																		
			12	12	52	52	92	92	132	132																																																		
			13	13	53	53	93	93	133	133																																																		
			14	14	54	54	94	94	134	134																																																		
			15	15	55	55	95	95	135	135																																																		
			16	16	56	56	96	96	136	136																																																		
			17	17	57	57	97	97	137	137																																																		
			18	18	58	58	98	98	138	138																																																		
			19	19	59	59	99	99	139	139																																																		
			20	20	60	60	100	100	140	140																																																		
			21	21	61	61	101	101	141	141																																																		
			22	22	62	62	102	102	142	142																																																		
			23	23	63	63	103	103	143	143																																																		
			24	24	64	64	104	104	144	144																																																		
			25	25	65	65	105	105	145	145																																																		
			26	26	66	66	106	106	146	146																																																		
			27	27	67	67	107	107	147	147																																																		
			28	28	68	68	108	108	148	148																																																		
			29	29	69	69	109	109	149	149																																																		
			30	30	70	70	110	110	150	150																																																		
			31	31	71	71	111	111	151	151																																																		
			32	32	72	72	112	112	152	152																																																		
			33	33	73	73	113	113	153	153																																																		
			34	34	74	74	114	114	154	154																																																		
			35	35	75	75	115	115	155	155																																																		
			36	36	76	76	116	116	156	156																																																		
			37	37	77	77	117	117	157	157																																																		
			38	38	78	78	118	118	158	158																																																		
			39	39	79	79	119	119	159	159																																																		
			40	40	80	80	120	120	160	160																																																		
Coach			Scores After period ① A _____ B _____																																																									
Assistant Coach			After period ② A _____ B _____																																																									
Timekeeper			After period ③ A _____ B _____																																																									
24" operator			Before extra periods A _____ B _____																																																									
Referee _____			Final Score Team A _____ Team B _____																																																									
Umpire 1 _____ Umpire 2 _____			Name of winning team _____																																																									
Coach signature in case of protest _____																																																												

سەرچاوهكان

أ - القانون الدولي لكرة السلة (٢٠١٠) - الحكم الدولي / مؤيد سامي عباس

الحكم الدولي / د. على سعوم فرطوسى

ب - تعديلات كرة السلة - الحكم الدولي / مؤيد سامي عباس

پرسیاره کانی پند اچوونه و دی یاسایی

توبی سه به ته

- پ/۱/ دریزشی و پانی یاریگا نیو دهوله‌تی توبی سه به ته چه نده ؟
- پ/۲/ دوری هیلی هه لدانی تومارکردنی (۳) سی خالی له خالی ستونی له زیر چه قی ناوه راست چه نده ؟
- پ/۳/ ژماره‌ی فانیله‌ی یاریزانان له ژماره چه نده و دهست پند هکات ؟
- پ/۴/ تیپ ده تواني چه ند یاریزانی ژماره فانیله کانیان له سه روی ژماره (۱۵) بیت ؟
- پ/۵/ باسی دوو له کاره کانی سه روکی تیپ (کابتن) بکه ؟
- پ/۶/ چه ند خوله ک پیش دهست پی کردنی یاری پیویسته راهیته ریستی ناوی یاریزانان پیشکه ش به داوه ری میز بکات ؟
- پ/۷/ یاری له چه ند (چاریک) پیک دیت ؟
- پ/۸/ پشووی نیوان چارتکی دووه م و سی بهم چه ند خوله که ؟
- پ/۹/ یاری توبی سه به ته چون دهست پند هکات ؟
- پ/۱۰/ که ای توب به مردو داده نریت دوو بار (حالات) باس بکه ؟
- پ/۱۱/ هه لدانی سه ریه است (رمیه الحرة) به چه ند خال ده زمیردریت ؟
- پ/۱۲/ له کوی چارتکی یه کم و دووه م چه ند کاتی دابراو هه یه ؟
- پ/۱۳/ هر تبیک ده تواني چه ند کورانکاری بکات له یاری ؟
- پ/۱۴/ دو راندن به کشانه وه چی یه ؟ باسی بکه .
- پ/۱۵/ پیناسه سه روپیچی (المخالفة) بکه ؟
- پ/۱۶/ سی جور سه روپیچی (المخالفة) بژمیره ؟
- پ/۱۷/ هه له (الخطاء) چی یه باس بکه . جوره کانی هه له بژمیره ؟
- پ/۱۸/ سزای هه له‌ی هونه ری (خطأ الفنی) چی یه . وه به هیمای چی له تومار ده نوسریت ؟
- پ/۱۹/ یاریزان به چه ند هه له یاریگا به جی ده هیلیت ؟
- پ/۲۰/ نه و جل و به رگانه‌ی تایبه تن به داوه ر چین ؟
- پ/۲۱/ کات ژمیر بق چی به کار دیت وه چه ند جور کاتمان هه یه ؟
- پ/۲۲/ باسی نه رکه کانی داوه ری یه کم بکه ؟
- پ/۲۳/ کاره کانی داوه ری میز باس بکه ؟
- پ/۲۴/ که ای کاتی یاری دهست پی ده هکات ؟
- پ/۲۵/ که ای کات ده و هستیت ؟

بەشی دووەم
پوختەیەک لە یاسای یاری تۆپی بالە

یاساکانی تۆپی باله

ماده-۱- ناوچه‌ی یاری (منطقة اللعب):

ئەوه دەگرتىئە وە (يارىگا و ناوچەي ئازاد) و دەبى لاكىشە بىت و وەكى يەك بىت.

درېزى و پانى (الابعاد)

زەۋى يارىگا بىتىيە لە لاكىشە يەك درېزىيە كەي (۱۸)م، وە پانىيە كەي (۹)م. وەلە دەورۇ بەرى ناوچەي ئازاد ھەيە تاڭو (۵)م لە ھىلەكانى تەننىشت و (۸)م لە ھىلەكانى دواوه و ھىچ بەرىيەستى (عوانق) تىدا نەبىت. وە بەرزايى ناوچەي ئازاد دەبى (۷)م كەمتر نەبىت بۇ يارىيە كانى نىتو دەولەتى كەيەكىيەتى تۆپىي بالەي نىتو دەولەتى رىتكى دەخات دەبى (۱۲,۵)م كەمتر نەبىت.

ھىلەكانى يارىگا (خطوط الملعب)

دەبى هەر ھەموو ھىلەكانى يارىگا بەپانى (۵)سم بىت وە بە رەنگى كراوه (فاتح) و جىاواز بىت لەگەل رەنگى زەۋى يارىگا و ھىلەكانى تر.

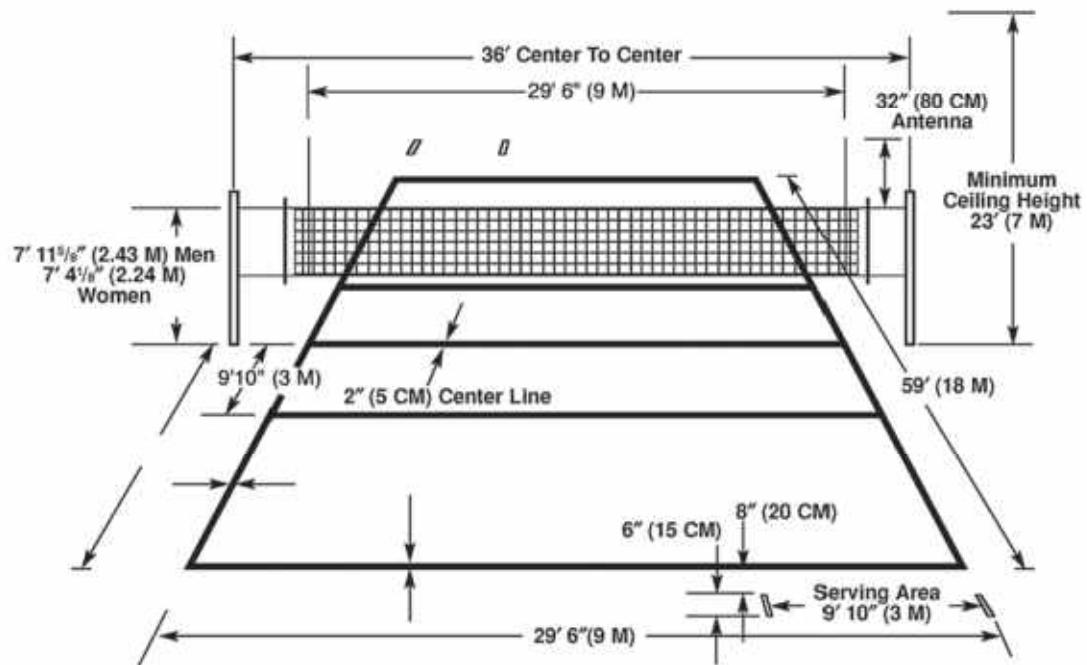
ھىلى ناوهراست (خط المنتصف)

ئەم ھىلە يارىگايى دەكتە دوو يارىگايى يەكسان (۹×۹)م وە پانى ئەم ھىلەش ھەر (۵)سم و ئەم ھىلە لە ژىز تۈر دەروا لە ھىلى تەننىشت تاڭو ھىلى تەننىشت

ھىلى هيىشىپەر (خط الهجوم)

ئەم ھىلە ناوچەي پېشەوە دىار دەكتە بە درېزى (۲)م دەكىشىرىت لە ھىلى ناوهراست
ناوچەي سىرق (منطقة الارسال)

ئەم ناوچەي بە پانى (۹)م بىشت ھىلى كوتايى دىار دەكىت بە دوو ھىلى كورت ھەريە كە (۱۵)سم رەسم دەكىت پاش (۲۰)سم لە ھىلى كوتايى درېز دەكىت وەكى تواوكەرى دوو ھىلى تەننىشتەكان وە دەردوو ھىلە كورتەكان بە ناوچەي سىرق دەزمىرىت.

ماده - ۲ - تور و ستونه کان :

۱- بهر زی تور (ارتفاع الشبكة)

تور داده نریت له سه رهیلی ناوه راست و بهر زایی تور ۲،۴۳ م بق پیاوان و ۲،۲۴ م بق ئافره تان.

۲- دوو داری هه وانی (العصاتان الهوانيتان)

داری هه وانی بريتىه له پارچه داريکى نرم درېزى ۱،۸ م و پانى (۱۰) ملم دروست كراوه له ماده ی پلاستيکى شوشه يي (الألياف الزجاجية) .

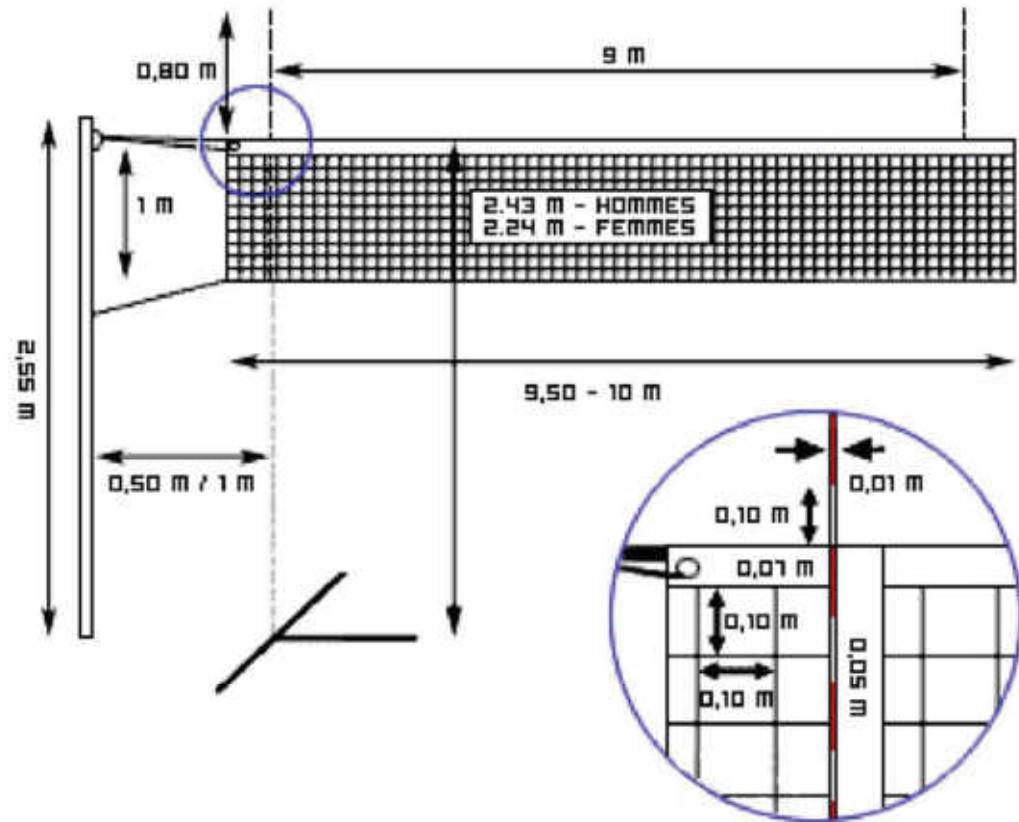
دېبېستريت لەگەل تور لەسەر دوو هېيلى تەنيشت يارىگا (۱) يەك مەتر لەگەل تورە و (۸۰) سم لەسەر تۈرە كە دەبېت و لەسەر تور ئەو دارە رەنگاورەندگ دەبېت ھەر پارچە رەنگى دېزى رەنگى تر دەبېت و درېزى پارچە رەنگى كە (۱۰) سم دەبېت و باشە رەنگى سوور و سېپى بىت. تۇپ لە ناو ئەو دوو دارە ھاتو وچق دەكات.

۲- تور (الشبكة)

پانى تور يەك مەتر دەبېت و درېزى ۹،۵ سم لە ھەر لايەك زىاد دەكات لە سەر هېيلەكانى تەنيشت چونكە پانى يارىگا (۹) م ئەو زىادە بىه شريتى (قماش) سېپى بى پانى ۵ سم دىارى دەكىت.

٤-ستونه‌کان (العمودان – القائمان)

داده‌های تقریبی و تقریبی لایه ده به سطحیت به دوری ۱۰۰-۵۰ اسم له دوو هیلی ته نیشت له پاریگا وه به رزی ستون له سر زهوي پاریگا ۲,۰۵ م ده بیت.

وینه‌ی تور و ستونه‌کان

پانی تور (۱)م و دریزی تور (۹,۰) م به رزی ستون له سر زهوي پاریگا (۲,۰۵)م

ماده-۲-توب:

ده بیت توب خر بیت دروست کرا بیت له پیسته‌ی نرم یان پیسته‌ی پیشه سازی وه له ناوی کیسه‌یهک هه به دروست کراوه له (مطااط).

وه ده بیت رهنجی زهد و شینی توخ بیت (نیلی).

۱- چیوه‌ی توب (محیط الکرة): (۶۵-۷۶)سم

۲- کیشی توب (وزن الکرة): (۲۶۰-۲۸۰)گرامه

۳- پاله پهستوی هه واي ناو توب: (۰,۴۰-۰,۴۵) کغم/سم ۲ یان (۳,۲۹۴,۲-۳,۸۲۸,۰) ملیبار یان هكتو باسکال

۴- له کاتی یاری کردندا ده بیت هه مووئه و توبانه‌ی که به کار دیت هه مان چیوه و کیش و پاله پهستوی ناو توب و جوز و رهنجیان و هکو یهک بیت.

ماده -۴- به شدار بیوان : المشاركون

تیپه کان : الفريق

❖ پیکهنهای تیپ : تكوین الفريق

تیپ له (۱۴) یاریزان پیٹک دیت له گهل راهینه و یاریده دهه راهینه و (ممرن) و دکتوری ئاده میزاد

♦ ده بیت یاریزانیک ببیت سه روکی تیپ به لام یاریزانی به رگری ئازاد (لیبرو) نه بیت.

ده بیت ئامازهی پی بکرت له فورمی یاری

♦ یاریزانان ده بیت فانیله و شورت و گوره وی و پنلاوی و درزشی یان له به ریت له کاتی یاری کردند

♦ ده بیت ژمارهی فانیله کانی یاریزانان له (۲۰-۱) بیت وه له سنگ و پشت نوسرا بیت

♦ نابیت به تراکسوت یاری بکن. وه نه گهر کهش و ههوا زدر سارد بن دهبن همان پهنگ و ژمارهی له سه ریت.

♦ نابیت هیچ شتیکی له به ریت که یاریزان توشی پیکان بکات.

♦ ده بیت یاریزان چاویلکهی له چاو بکات له سه ریت پرسیاری خوی.

ماده -۵- سه رکرده کانی تیپ : قادة الفرق

❖ سه روکی تیپ : رئيس الفريق

سه روکی تیپ و راهینه به ریسیارن له هلسوکه ووت و ره وشته گشت یاریزانان

♦ نابیت یاریزانی به رگری ئازاد (لیبرو) ببیت به سه روکی تیپ.

♦ پیش یاری سه روکی تیپ واژوو ده کات له فورمی یاری وه نوینه ری تیپه کهی خوی ده بیت له تیر و پشك

♦ ئه گهر سه روکی تیپ له کاتی یاری گورا چووه ده ره وه یاریگا له هر گئیمیک بیت ئه و ده بیت راهینه

یاریزانیکی تر دهست نیشان بکات به سه روکی گیتم. له سه رفانیله کهی سه روکی تیپ شریتیک به پیوانهی

(۲-۸) سم له زیر ژماره که داده نریت له سه سنگی بؤ ئامازهی کاپتن.

❖ راهینه : المدرب

راهینه ده تواني گشت رینمایه کانی خوی و چاککردن وهی هلکانی یاریزانان چاک بکات وه به قسه له ده ره وهی یاریگا.

♦ راهینه واژوو ده کات له سه ره فورمی یاری پیش ئه وهی یاری دهست پی بکات وه دلنيا ده بیت له

ژمارهی یاریزانان و ناویان.

♦ راهینه بؤی ههیه داواری گوانکاری و کاتی پچراو بکات. وه ده بیت پیش دهست پی کردنی هر گئیمیک

پسولهی جینگا و ژمارهی راوه ستانی یاریزانان بدات به ناو بژیوانی دووهه.

❖ یاریده دهه راهینه : مساعد المدرب

یاریده دهه داده نیشی له ته نیشت راهینه و هیچ مانی نیه.

ماده - ۶ - توماری خال و بردنهودی گیمیک ویاری : تسجیل نقطه والفوژ بالشوط والبارة

* خال: تیپ خال تومار دهکات له کاتی:

- ♦ تقوپ به زه وی یاریگای تیپی به رامبه ر دهکه ویت
- ♦ یان تیپی به رامبه ر هله لیک بکات
- ♦ یان تیپی به رامبه ر ناگادری (انزار) و دریگریت به کارتی سوره.
- ♦ تیپی به رامبه ر هر هله لیک بکات دزی یاساکانی یاری تقوپی باله بیت نهاده ش ناویژیوانان ره چاوی دهکن.

* بردنهودی به گینم : الفوز بالشوط

- ♦ نهاده تیپه هی (۲۵) خال تومار دهکات نهاده گیمیک دهباته وه به مرجبیک (۲) خال جیاوازی هه بیت وه (۲۵-۲۶) (۲۴-۲۷) به لام له گیمی پینجه م له (۱۵) خال ته واو ده بیت هر به همان شیوه هی جیاوازی (۲) خال.

* بردنهودی له یاری : الفوز بالبارة

- ♦ هر تیبیتک (۲) گیم بیاته وه نهاده یاریگاهه دهباته وه.
- ♦ نهگر هاتوو به رامبه ر بون (۲-۲) گیم. نهاده گیمی یه کلاکردنو هی یاری دهکن به لام له (۱۵) خال کوتایی دیت به جیاوازی (۲) دوو خال.

ماده - ۷ - شیوه هی یاری : نظام اللعب

* تیر و پشک: القرعة

ناویژیوانی یه که م تیر و پشک دهکات نیوان دوو سه رؤکی تیپ بق نهاده دیاری بکات شوبینی تیپه کان و سیره لیدان و پیشوازی کردن له تقوپ.

♦ براوه هی تیروپشک: هله لده بژیری:

۱. یان سیره لیدان یان پیشوازی سیره.

۲. یان لایه کی یاریگا: لیزه دادوراو هله بژاردنی تر و هرد هگریت

له گیمی (۵) گیمی یه کلاکه ره وه تیروپشک تازه ده بیت وه ده بین دووباره تیروپشک بکریت وه.

* گهرم بونه وه: الاحماء

پیش یاری ناویژیوان ۶-۱۰ خوله ک ده داته هر دوو تیپ گهرم بونه وه بکن له سه ر تقر.

شهش یاریزان له هر تیپ له ناو یاریگا ده بیت پیشی سیره لیدان.

* هله لی بنکه: خط المركز

هر تیبیتک هله لی بنکه دهکات نهگر هاتوو یاریزان له بنکه خوی نه بیت له کاتی لیدانی سیره.

* سورانه وه: دوران

نهگر هاتوو تیبیتک ماق سیره لیدانی و هرگرت نهاده یاریزانان یه ک بنکه ده سورینه وه له گه میلی کاتژمیز.

❖ هلهی سورانهوه: خط دوران

تیپ هلهی سورانهوه دهکات نهگر هاتوو سیره لیدان به گویرهی زنجیرهی سورانهوه نهبت. لیرهدا سیرفهک ده دوریت و شوینی یاریزانان چاک ده کریتهوه.

ماده -۸- گورانکاری یاریزانان: تبدیل الاعین

- ♦ هر تیپیک ماق (۶) شهش گورانکاری یاسایی ههیه له هر گیمیک بیجکه له یاریزانانی (لیبرو).
- ♦ بؤی ههیه یاریزانی بنرهتی (أساسی) بکوری به یاریزانی یهدهک (الاحتیاطی البديل) وه بگهربیتهوه ناو یاریگا بهلام بق شوینی خوی له گهل نه و یاریزانهی چوویوه شوینی و یهک جار له هر گنیم.

❖ گورانکاری ناچاری: التبدیل الاستثنانی

نهگر هاتوو یاریزانیک توشی پتکان هات له کاتی یاری و نهیتوانی بهردہوام بی له یاری کردن نهوا بؤی ههی بکوری به گورانکاری یاسایی (بیجکه له یاریزانی لیبرو) نهگر نهوه ئیمکان نهبوو لیرهدا گورانکاری ناچاری ده بتت له گهل هر یاریزانیک تنهها یاریزانی (لیبرو) نه بتت گوراوی (لیبرو)ش.

❖ گورانکاری بههی دوکردن و دوورخستنهوه: التبدیل بسبب الطرد او الاستبعاد

دهبی یاریزانی ده رکراو یان دوور خراو کار بکوریت به گورانکاری یاسایی (تبدیل قانونی) نهگر نهوه ئیمکان نهبوو. بریار ده درئی به ناتهواوی تیپ (یعن الفرق غیر مکتمل) چونکه به هیچ شیوه یهک نابیت تیپ به (۵) پینچ یاریزان یاری بکات یان کەمتر تنهها به (۶) شهش یاریزان یاری دهکات.

ماده -۹- جولانهوهی یاری: حرکات اللعب

❖ تۆپ له یاری: الكرة في اللعب

پاش فیکه لیدانی ناویژیوان بق لیدانی سیره له کاتی که تۆپ له دهست یاریزان ده ردهچی بق لیدانی سیره له و کاتی تۆپ له یاریبیه.

❖ تۆپ له دههوهی یاری: الكرة خارج اللعب

تۆپ له دههوهی یاری ده بتت له و کاتی هله رووده دات و ناویژیوانی یهکم یان دووهم فیکه لیده دات. یان هلهشی نه بتت له کاتی فیکهی ناویژیوان.

❖ تۆپ له ناو یاریگا یه: الكرة داخل

له کاتی تۆپ به زهوي ناو یاریگا و هيله کاتی دهورو به ری بکه ویت.

❖ تۆپ لە دەرەوەيە : الکەرە خارج

ئەگەر(اذا)

١. ئەگەر بە تەواوى بەزەويى دەرەوەي يارىگا بکەۋىت.
٢. بەلەشىتكى (جسم) دەرەوەي يارىگا يان (سقىف) يان بە ئادەمیزىدىك لە دەرەوەي يارىگايە.
٣. بە دوو دارى ھەۋائى (العصاتين الھوائىتىن) يان گورىسىھەكان يان سىتونھەكان يان تۇر لە دەرەوەي شىرىتەكانى تەنېشىت.
٤. بە تەواوى لە ۋېر تۇر بىرۇا.

مادە - ١٠ - لېدانى تۆپ : ضربات الفريق

ھەرتىپىك ماق ئەوهى ھەي (٣) سى جار لە تۆپ بىدات (بىنجىكە لە بلوك)

❖ لېدانى يەك لە دواي يەك : اللمسات المتتالية

نابىت يارىزانىك دووجار لە سەر يەكتىر لە تۆپ بىدات (بىنجىكە لە كاتى بلوك)

❖ لېدانى يەك كات : اللمسات المتزامنة

دەبىت دوو يارىزان يان سى لە ھەمان كات لە تۆپ بىدەن.

❖ لېدانى تۆپ بە يارىمەتى : الضربة المساعدة

نابىت يارىزان لە ناو يارىگا يارىمەتى وەرىگرى لە بىرادەرىيکى خۆى يان ھەر بەرىيەستىك يان لەشىك بق ئەوهى بىگات بە تۆپكە.

❖ خاسىيەتى لېدان : خصائص الضربة

١. دەبىت تۆپ بە ھەر شۈيىتىك بکەۋىت لە لەش.
٢. دەبىت تۆپ لېيدىرى نەوهك بىكىرىت يان بەهاۋىزىرىت.
٣. دەبىت تۆپ بە چەند پارچەي لەش بکەۋىت بە مەرجىك لە ھەمان كات بىت.
٤. لە كاتى بلوك كەندىدا دەبىت يارىزان يان يارىزانان چەند جار دەست لە تۆپ بىدات بە مەرجىك لە يەك جولانوھە بىت.

تۆپ لە لای تۇر : الکەرە عند الشبكة

- ♦ دەبىت تۆپ لە سەر تۇر ھاتوو چۇ بىات ئەگەر لە سىرە بىت يان لە كاتى يارى كەندىدا بىت.
- ♦ ئەگەر تۆپ لە كاتى سىرە يان لە كاتى يارىدا بە سەر رۇخى تۇر كەوت لە سەرەوە و ئاوا بۇو ئەوا يارى بەر دەۋامە.
- ♦ نابىت لە كاتى يارى دا يارىزان قاچى بە تەواوى لە زەوي يارىگا تىپى بەرامبەر بىدات.
- ♦ لە كاتى يارى دا ئەگەر تۆپ بە تۇر كەوت و گەراوە لە سىنورى (٣) لېدان بىت ئەوا دەبىت.

♦ نهگر توب له کاتی یاری دا به تور کهوت و چاوه کانی تور دراو یان توره که کهوت ئوا ئم خاله ههژمار ناکریت و خاله که دوو باره ده کریتوه.

ماده - ۱۱- یاریزان لای تور: الاعب عند الشبكة ♦ گهیشن بو پشت تور: الوصول خلف الشبكة

- ♦ له کاتی بلوك: ئه و یاریزانه که بلوك ده کات ماف ئوهی ههیه دهست له توب بدات پشت تور به مهرجیک تیکه له گهله یاری تیپی به رامبه ر پیش و له کاتی لیدانی هیرشی کوتایی یان دوا هیرش (قبل او اثناء الضربة الهجومية للأخرين) بو یاریزانی به رامبه ر.
- ♦ ده بیت یاریزان دهستی دریز بکاته پشت تور به مهرجیک لیدانه که کرابیت له بواری یاری خوی.
- ♦ نابیت یاریزان پی یه کی یان هه رو دوو پی یه زهوي یاریکای به رامبه ر بکه ویت له کاتی یاریدا.
- ♦ ده بیت یاریزان به قاچیک یان هه رو دوو قاچ به زهوي تیپی به رامبه ر بکه ویت به مهرجیک به شیک له قاچی ئاوا کرا یان دوو قاچ یان یه کسره له سهر هئله که بیت (اما ملامساً لخط المنتصف أو فوقه مباشرة).
- ♦ ده بیت یاریزان بچیته ناو یاریکای تیپی به رامبه ر پاش ئوهی توب له ده رهوهی یاری ده بیت.
- ♦ ئوهه هله نیه نهگر توب به تور کهوت و توره کهش چووه دواوه به یاریزانی تیپی به رامبه ر کهوت.

ماده - ۱۲- سیرف: الارسال

- ♦ سیرف ئه و جولانه وهی که توب له یاری داده نی به هقی یاریزانی دهسته راستی دواوه له ناوجھے سیرف.
- ♦ یه کم سیرف له گیمی یه کم هه رو هها له گیمی پینچه م (الفاصل) به پیی ئه و تیپهی که تیرو پشك دیاری ده کات.
- ♦ له گیمی دووه م ئه و تیپهی له گیمی یه کم سیرف لیتهدا سیرف لیده دات و به تویه (بالتناوب) لیده دهن تاکو ده کات گیمی پینچه م (سیرف ده بیت له نیوان ۸) چرکه لیبدری.
- ♦ ده بیت یاریزانان یه ک له دوای یه ک سیرف لیده دهن به پیی ئه و پسوله ریکھستنی سورانه وهیه (ترتیب الارسال حسب ورقه ترتیب الدوران). و ده سورینه وه به پیی میلی کاتزه میر.
- ♦ نهگر ئه و تیپهی که سیرفی لیده و خاله کهی برده و سیرفی دووه هه مان یاریزان لیده دات یان له گهله نه و یاریزانه له گهله ده کوریت.
- ♦ نهگر تیپی به رامبه ر سیرفه کهی برده وه. ئه وا ماف ده بیت بو لیدانی سیرف و ده سورینه وه پیش لیدانی سیرف. وه ئه و یاریزانه که له بنکه کی راسته کی پیش وه ده چیته بنکه کی دواوه راسته. سیرف لیده ده.
- ♦ سیرف به یه ک دهست لیده دری. نابی به سه ر یان به قاچ یان به دوو دهست لی بدری. ده بیت توپیش له دهست یاریزانی سیرف لیده ر ده ریچی پینچه با دهستی دووه م یان دهستی تر لیده.

❖ هەلەكانی سىرقە: اخطاء الارسال

لەكتى سىرقە لىدان

۱. ئەگەر يەك لەدواي يەك لىتنەدرى (مخالفة ترتيب الارسال)

۲. ئەگەر بەشىوه يەكى راست و دروست لى نەدرى. وەكى:

ا- قاچى لەسەر ھىلى كوتايى بىت.

ب- تۆپ لە دەستى دەرنەچى.

ت- (أ) چىركە زىاتر بخانىنى.

پ- بە دۇو دەست لېيدە.

ج- تۆپەكە فرىيىدە (رمى الارسال لايجون) يان تۆپەكە بەهاۋىزى.

ح- بەسەر لېيدە.

خ- لە شويىنى سىرقە لىدان سىرقە لىتنەدە.

❖ هەلەكان پاش سىرقە لىدان:

سىرقە بە هەلە دادەنرى ئەگەر

ا- بە يارىزانى تىپى سىرقە لىدەر بىكەوەت.

ب- لە بوارى سەر تۈرى ئاوا بۇون ئەگەر تۆپەكە نەروات.

ت- سىرقەكە بچىتە دەرەوەي يارىگا.

پ- ئەگەر ئاوابۇو لەسەر شاردەنەوەي سىرقە (اخفاء الارسال).

ج- لە ھەوا تۆپ بە (سقف) بىكەوەت يان بە ھەر لە شىتكى تر بىكەوەت (جسم خارجي).

ماده - ۱۲ - لىدانى هىرش كردن: الضربة الهجومية

ھەر جولانەوە يەك بۇ ئاراستە كىرىتى تۆپ بۇ يارىگاى بەرامبەر لىدانى هىرش كردن (تەنها سىرقە و بلوک كردن نەبىت).

♦ دەبىيّ بەرداڭەوەي (اسقاط الكرة) تۆپ لەكتى لىدانى هىرش كردن بە مەرجىيەك ئەگەر لىدانەكە دىار بىت (الضربة واضحة) وە تۆپەكە نەگىرىت و فرى نەدرى (تمسك او ترمى).

❖ قەددەغانى لىدانى هىرش كردن: قىيود الضربة الهجومية

ا- يارىزانانى رىزى پىشەوە ماقى ئەوهيان ھەيە ھەلسن بە لىدانى هىرش كردن يان تۆپەكە تەواوکەن بۇ ئاوا كىرىن يارىگاى بەرامبەر لەسەر ھەر بەرزايى يەك بە مەرجىيەك لىدانى هىرشەكە جىبىھى بىرىت لە ناو يارىگاى خۆى.

ب- يارىزانانى رىزى دواوه ماقيان ھەيە لىدانى هىرش كردن بەكار بەھىن لەسەر ھەر بەرزايى يەك بىت بە مەرجىيەك لە دواي ناوجەي پىشەوە و نابىت قاچى (ھەردوو قاچى) يارىزانانى هىرشەبەر لەسەر ھىلى

هیرش کردن (خط الهجوم) بیت. به لام ده بیت پاش لیدانی هیرش کردن له ناوجه‌ی پیشه‌وه بیته خواره‌وه.

ت- نابی یاریزانی (لیبرو) لیدانی هیرش کردن بکات له هیچ ناوجه‌یه ک و هنابی یاریزانی لیبرو ئه و توپه‌ی به رز ده کات‌وه به په نجه‌کان له ناوجه‌ی پیشه‌وه هیرش بکریت.

ماده-۱۴- بلوک: (الصد)

❖ بلوک کردن:

بلوک ئه و جولان‌وه یه یاریزانانی نزیکن له تور بق گه راندنه‌وهی ئه و توپه‌ی کله لایهن یاریزانانی به رامبهر دیت. ئه ویش ئوه‌یه که یاریزانانی برگری به رز بن بق به رزترین شوین بق ئوه‌ی لسهر ئاستی قه راغی سه ره‌وهی تور بلوک بکه‌ن.

نه‌نها یاریزانانی هیتلی پیشه‌وه ماق ئوه‌یان ھه‌یه بلوک بکه‌ن.

❖ ههول دان بولوک: (محاولة الصد)

ئه ویش ههول دانه بق بلوک کردن بی ئوه‌ی یاریزان دهست له توب بدہ.

❖ بلوک کردن تهواو: (الصد المكتمل)

بلوک کردن تهواو ده بی ئه‌گه‌ر یاریزان دهستی به توب بکه‌ویت

❖ بلوک کردن به کومه‌ل: (الصد الجماعي)

جیبه‌جی ده کریت دوو یاریزان یان سی نزیک بن له یه کتر هه لستن پینکه‌وه بلوک بکه‌ن وه تهواو ده بیت ئه‌گه‌ر به دهستی هه‌ر یه ک له یم یاریزانانه به توب بکه‌ویت.

❖ بلوک کردن سیرقی: (صد الارسال)

ناییت سیرقی تیپی به رامبهر بلوک بکریت.

❖ دهست به توب که وتنی بلوک: (لمسة الصد)

یاریزان ماق ئوه‌ی ھه‌یه ئه‌گه‌ر هاتوو چهند جار توب به دهستی بکه‌ویت یه ک له دوای یه ک به مرجیک ئه‌و دهست پینکه‌وتنانه روو بداد له کاتی یه ک جولان‌وه بیت.

❖ بلوک کردن و لیدانی تیپ: (الصد و ضربات الفريق)

دهست لیدان به توب له کاتی بلوک کردن دا هه زمار ناکریت به لیدانی تیپ. له بهر ئوه هه ر تیپیک ماق ئوه‌ی ھه‌یه پاش دهست لیدان له توب له کاتی بلوک کردن و (۳) سی جار له توب بداد بق ئوه‌ی توب بگه‌رینتیه‌وه بق یاریکا به رامبهر.

❖ وه ده بیت ئه‌و یاریزانه‌ی که هه لد هستی بلوک ده کات لیدانی یه کم (الضربة الاولى) به کار بهینت.

❖ بلوک کردن له ناو یاریگای بهرامبهر: (الصد داخل مجال المنافس)

پاریزان ماق ئوهی ههیه له کاتی بلوک کردندا دهسته کانی دریز بکاته پشت تور بق ناو یاریگای بهرامبهر بهمه رجیک تىکل جولانه ووهی تىپی بهرامبهر نه بیت. وه ئوه نابیت دهست له توب بده له پشت تور الا پاش ئوهی تىپی بهرامبهر لیدانی هیرشی خوی جیبیه جی بکات.

❖ نابیت یاریزانی هیلى دواوه و یاریزانی (لیبرو) بلوک بکن . یان به شداری بکن به بلوک کردنی به کومه ل و ته واو (المشاركة في الصد الجماعي المكتمل).

مادة -15- راوهستانه کان و دواخستنه کان: (التوقفات والتاخيرات)

❖ ژماره‌ی راوهستانی نورمال (عدد التوقعات العادیة) هر تىپیک ماق (۲) دووکاتی پچراوی ههیه له گەل (۶) شەش گۈرانكاری له هەركىم.

❖ دواکاری راوهستانی نورمال (طلب التوقعات العادیة) دەبىي به رىگای راهینه دواکاری راوهستانی بکرى دواکاری دەكريت به دەرىرىنى ئاماژە دەست (اظهار اشارات اليد الدالة) له کاتی توب له دەرهوهی یارى دەبىت وەپىش لیدانی فيكەی ناوبىزىوان بق سىرە لىدان.

❖ دەبىت راهينه یاریزانی بىنرىت بق ناوجەی گۈرانكاری بق ئوهی گۈرانكاری ئەنجام بدرىت ئوهش دەبىي تۆمار بکريت له گۈرانكاری ياسايىي لەو گىتمە.

❖ راوهستانی يەك لە دواي يەك: (التوقفات المتالية)

ھەر تىپیک ماق ئوهی ههیه كە دوو کاتی پچراو وەيەك گۈرانكاری داوابکات له ھەمان راوهستان پيش ئوهی يارى دەست پى بکات.

❖ نابیت تىپ دواکاری بق گۈرانكاری يەك لە دواي يەك بکات له ھەمان راوهستانى پچراو بەلام تىپ ماق ئوهی ههیه دوو کاتی چۈرۈپ ھونهرى لە ھەمان راوهستان پاش دواکارى بق گۈرانكارى.

❖ کاته کانی پچراو : (الاوقات المستقطعة)

ھەموو کاته کانی پچراو (۳۰) سى چىركە دەخايىنى.

❖ کاته کانی پچراوی ھونهرى : (الاوقات المستقطعة الفنية)

بۇ يارىه کانى ئاسستى زور بەرز وە ئەو يارى يانى كە يەكىھىتى توبى بالەي نىو دەولەتى سەرپەرشتى دەكتات لە گىمى (۱-۴) دوو کاتی پچراوی ھونهرى ههیه پەيرەودەكىرى ئۆتۈماتىكىيان وەماوهكەي (۶۰) شەست چىركەي. له کاتى تىپى پېشىكە وتۇو دەكتە خالى (۸و۱۶). بەلام لە گىمى پىتىجەم کاته کانى پچراوی ھونهرى نىيە و پەيراؤ ناكرى چونكە له خالى (۱۵) كىم تەواو دەبىت. بەلام دووکاتى پچراو ههیه بق ھەر تىپ داواي دەكتات كەماوهكەي (۳۰) سى چىركەي.

❖ له کاتى پچراو دەبىي يارىزانان بىرونە دەرهوهی یارىگا بق ناوجەی ئازاد لاي كورسى يەكانى يەدەگەكان.

❖ گورانکاری یاریزان : (تبديل لاعب)

- ♦ دهبي گورانکاری بکريت له ناو ناوجه هي گورانکاری.
- ♦ گورانکاری یاریزان کاتي نيه هر ثوهدنده دخایني ده چوونه یاریزان و چوونه ثوودي یاریزان بق ناو یاریگا و تومارکردنی ثو گورانکاری يه.
- ♦ دهبي یاریزانی گورانکراو (یان یاریزانان) له کاتي داوا کردنی گورانکاری ئاماده بین بق چونه ناو یاریگا له ناوجه هي گورانکاری.
- ♦ ئه گار یاریزان ئاماده نه بيت له ناوجه هي گورانکاری له کاتي دواکردنی گورانکاری. ثو گورانکاري قه ده غه ده كريت و تيبه كه سزا ده دري به دوا خستنی یاری (تأخير اللعب).
- ♦ یاری ئاستي به رز بوردي گورانکاری به نفره به کار ديت بق ئاسان کردنی گورانکاری.

ماده - ۱۶ - دوا خستنے کانى یارى : (تأخيرات اللعب)

- ❖ هر هله لوئيستيكي هله بق دوا خستنی دهست پى كردنی یارى و هكى:
- ♦ دوا خستنی گورانکاری یاریزان.

- ♦ دريژه پيدانى راوهستانى ترپاش ئوهى كه داوى لى ده كريت دهست به یارى بکات
- ♦ داوا کردنی گورانکاری ناياسايى (غير قانونى)
- ♦ دوو باره کردنی داواکارى هله
- ♦ دوا خستنی یارى له رىگاى ئهندامىتكى تېپ.

❖ جەزاكانى دوا خستنە كان : (جزاءات التأخيرات)

- ♦ ده بيت یارى دوا خستن جەزا (سەرنج راكىشانى دوا خستن بدرىتى).
- ♦ بق جارى دووهم یارى دوا خستن جەزا ئاگاداركىن دوا خستن (به کارتى زەرد) بدرىتە تېپ (ئوه سزا يەش وە دەكا سىرە بىۋرى) و خالىك بق تېپى به رامبەر بنوسىت.
- ♦ ئو (جەزا) يانە كارى گەرى دەمەنچىتە تاڭو یارى تەواو ده بيت.
- ♦ كشت سزا كانى پىش دهست پى كردنی یارى يان نىوان گيمە كان لە گىمى پاشتر تومار ده كريت.

ماده - ۱۷ - راوهستانە کانى یارى بىيچگە : (توقفات اللعب الاستثنائية)

❖ پىكان : الاصابة

ئەگەر رووداۋىتكى ترسناك رووى دا لە کاتى یارى تۇپە كەش لە یارى بۇو. دهبي ناوبىزىوان يەكسەر یارى راگرى وە رى بىدا يان بھېلى دكتور بىتە ناو یارىگا بق چارەسەر كردنی یارىزانە كە. لە پاشان خالە كە دووبىارە ده كريتە وە .

♦ نهگر گورانکاری یاریزانانی پیکان هاتوو بهشیوه‌ی {یاسایی (قانونی) یا نهگر (استثنائی)} نهگر یاریزان (۳) سی خولوکی دهدربیتی نهگر کاته بق چاره‌سه رکردن بهلام نایبیت له جاریک زیاتر بدریتنه همان یاریزان.

نهگر چاره سه نهگر و چاک نهبووهه ناگاداری دهگریت بهت و او نهبوونی تیپ. (یعنی عدم اکتمال الفرق)

❖ چونه ژووری دهگری : (التدخل الخارجي)

نهگر هاتوو هر چونه ژووره‌وهی دهگریکی لهکاتی یاری کردند رووبدات. یاری راده‌وهستیت و خاله‌که دووباره دهگریت.

❖ راوه‌ستانی دریز خایین : (التوقفات المطولة)

نهگر هاتوو روداویکی فرباکه و قن (ظروف طارئ) لهکاتی یاری رووبدات و واپکات یاری راوه‌ستیت نهگر ناویزیوانی یهکم و لیژنی چاودیری و سهربه‌رشتی یاری و دهکن هر شتیک بگهربیته وه ناسی سروشتنی خوی.

♦ نهگر هاتوو راوه‌ستانیک یان چهند راوه‌ستان رووبدات بهکوی همووی (۴) چوار کاتژمیر نهخایینی:-

۱- نهگر له همان یاریگا دهست پی بکات. گیمه‌که بهرد وام دهبت به شیوه‌یه کی ناسایی به همان نهنجام و یاریزانان وه ناوچه‌کانیان. وه نهنجامی گیمه‌کانی که پیشتر یاری کراون وهکو خوی دهمنیتیه وه.

۲- نهگر یاری گواستراوه یاریگایه کی تر و دهستی پی کرد نهوه نهگر کیمه‌که تیدا راوه‌ستان بسو هله‌لده‌وهشیته وه دووباره گیمه‌که دهست پی دهکات به همان نهندامانی تیپه‌که و ههمان راوه‌ستان و ناوچه‌ی یاریزانان (وقوف الاعبين في ترتيب الدوران الاساسي) بنهرهتی وه نهنجامی گیمه‌کانی تر که یاری کراون وهکو خوی دهمنیتیه وه.

۳- نهگر راوه‌ستانیک رووبدات یان چهند راوه‌ستانیک بق ماوهی زیاتر له (۴) چوار کاتژمیر. دهبه نهگر یاریبیه دووباره بکریت. (تعاد المباراة بالكامل).

ماده - ۱۸ - ماوهی حهسانه‌وه و گورینی یاریگاکان : فترات الراحة و تغير الملاعب

♦ ماوهی حهسانه‌وه نتیوان گشت گیمه‌کان (۳) سی خوله‌که له ماوهیه دهبه یاریگاکان بگوریت وه زنجیره‌ی سوررانه‌وهی (ترتيب الدوران) تومار بکریت بق هاردوو تیپ له فورمی یاری.

❖ گورینی یاریگاکان : تغییر الملاعب

تیپه‌کان یاریگاکانیان دهگردن پاش تهواو بسوونی هر گیمیک تهنا گیمی پینجه‌م نهبت. پاش تهواو بسوونی گیمی چواره م نهگر نهنجامه که دوو گیم بسو بق هر دوو تیپ. دهبه ناویزیوانی یهکم تیروپیشک بکات بق دیاری کردنی یاریگای هر دوو تیپ و سیره لیده ر و پیشواری له توب کردن.

♦ له گیمی پینجهم له او کاتی هه ر تیپیتک ده گاته خالی (۸) ه شتم ده بی هه ر دوو تیپ بی دواکه وتن یاریگا کانیان بگورن به لام ناوچه کانی یاریزانان وه کو خوی ده مینیت وه.

ماده - ۱۹ - یاریزانی به رگری نازاد (لیبرو) : الاعب المدافع الحر

♦ هه ر تیپیتک ماق ثوهی هه یه یاریزانیتک (۲) تومار بکات وه کو یاریزانی به رگری نازاد (لیبرو) له لیستی (۱۲) دوانزه یاریزان.

♦ ده بی یاریزانی به رگری نازاد تومار بکریت له فورمی یاری پیش دهست پی کردنی یاری له شوینی تایبه تی دیاری کراو بقی. وه ده بی ژماره هی یاریزانی (لیبرو) بنوسریت له کاغه زی زنجیره هی سورانه وهی هه ر پینچ گیم. به پیچه وانه وه راهیت ناتوانی یاری پی بکات.

♦ نابیت یاریزانی به رگری نازاد سه رؤکی تیپ بیت هه رو ها نابیت بیتنه سه رؤکی گیم نه گه ر سه رؤکی تیپ بچیته ده ری و بکوری له گه ل یاریزانیکی تر.

♦ ده بی یاریزانی به رگری نازاد جل و به رگی به تایبه تی فانیله هی جیاواز بیت له گه ل یاریزانی تر به لام ده بی ژماره هی له سه رفانیله هه بی وه کو یاریزانه کانی تر.

♦ جولانه وی یاریزانی لیبرو: الحركات المسوجة للیبرو

جولانه وی یاری : حركات اللعب

♦ یاریزانی لیبرو بقی هه یه بکوریت له گه ل هه ر یاریزانیکی ریزی دواوه.

♦ ده بی وه کو یاریزانانی ریزی دواوه یاری بکات و نابی جولانه وی هیرش برهی بکات یان (کبس) لیبدات له هه ر ناوچه یه ک بیت پیشه وه یان دواوه یان ناوچه هی نازاد.

♦ نابیت سیره لیبدات یان بلوك بکات یان هه ولدانی بلوك بکات.

♦ یاریزان ماق نیه توپ (کبس) بکات نه گه ر له ناستی سه ره وهی توره که یاریزانی لیبرو به پهنجه کانی توپ به رز بکات وه له ناوچه هی پیشه وه بق هیرش بردن (کبس) کردن.

به لام ماق ثوهی هه یه به پهنجه کانی توپ به رز بکات وه بق هیرش بردن له ناوچه هی دواوه.

♦ گورانکاری یاریزانی به رگری نازاد هه ژمار ناکری به گورانکاری یاسایی یان نورمه ل.

گورانکاری یه که کی سنوری نیه به لام بیتنه ده ره وهی یاری ده بی چالیک له سه ر یاری برو خاله که بق هه ر تیپیتک بیت نینجا ده توانی بیتنه وه ناو یاریگا.

♦ گورانکاری جیبه جی ده کریت له او کاتی که توپه که له ده ره وهی یاری ده بیت.

♦ له سره تای هه ر گیمیک ناتوانی (لیبرو) بچیته ناو یاریگا هه تاکو ناویژیوانی دووه م وورد بینی ده کا له سه ر پسوله هی زنجیره هی راوه ستانی بنه ره تی.

♦ گورانکاری (لیبرو) ره ت ناکریت وه پاش فیکه هی ناویژیوان بق سیره لیدان به لام پیش لیدانی سیره. به لام سرنج راکیشان زاره کی وه رده گیریت له لایه ناویژیوان پاش کوتایی هاتنی خاله که له پاشان نه گه ر دووباره کراوه سزا (دواخستن) وه رده گری.

❖ پاریزانی (لیبرق) گورانکاری ده کا له هیلی ته نیشت بهرامبهر شوینی دانیشتن کانی پاریزانانی یه دهک نیوان هیلی هیرشبردن و هیلی کوتایی.

❖ دووباره دهست نیشان کردنی پاریزانی به رگری ئازاد : اعاده تعین لاعب المدفع العز

له کاتی پیکانی پاریزانی به رگری ئازاد (لیبرق) به ره زامهندی ناویژیوانی یه کم. راهینه ده تواني پاریزانی کی تر دهست نیشان بکات بق (لیبرق) لهو پاریزانانه که ناو پاریگا نین (له یه دهگه کان) بهلام نابیت ئو پاریزانه که توشی پیکان هات دووباره بگه ریته وه ناو پاریگا ببیته لیبرق.

❖ ده بی ئو پاریزانه کی نوی دهست نیشانکرا به لیبرق بمعنیت به لیبرق تاکو کوتایی هاتنی پاریبه که.

ماده - ۲۰ - هه لسوکه و تی به شدار بیوان : (سلوک المشارکین)

هه لسوکه و تی و درزشی : (سلوک الرياضي)

❖ ده بی هاموو به شدار بیوان یاسای فرمی تقوی باله بیان وه په بیره وی بکن.
❖ ده بی هاموو به شدار بیوان ره زامهندی دهربن بق برباره کانی ناو بژیوانان. نه گهر هاتوو گومان هه بی سه رؤکی تیپ داوا بکات و ناویژیوان ده بی روون بکاته وه
❖ ده بی هاموو به شدار بیوان دوورکون له جولانه وه هه لویستی ناشیرین که کاری گری هه بیت له سه برباره کانی ناویژیوانان یان شاردن وهی هه له کانی تیپه کای خویان دهیکن.

ماده - ۲۱ - ره وشتی خراپ و سزاکانی : (سوء السلوك و جراءاته)

❖ ره وشتی ناشیرینی ئاسان : سوء السلوك البسيط

ره وشتی ناشیرینی ئاسان واناکات نهندامانی تیپ توشی سزای توند بی ئو بهلام ناویژیوانی یه کم سه رنچ راکیشانی ده دات (توجیه لفت نظر شفهی) یان ئاماژه ده دیده دات له ریگای سه رؤکی تیپ.

❖ خشته سزاکان : (جدول الجزاء)

به پی ره چاوی ناویژیوانی یه کم وه به پی ئاستی ترسناکی هه لویست سزاکان سی جورن:-

❖ ئاگادار کردن وه : الانذار {کارتی زفرد}

بوق هه لسوکه و تی نا په روده دهی یه کم له یاری له لایه نهندامی تیپ سزاکه ش توق ده دئرینی وه خالیک ده نوسرینت بوق تیپی به رامبهر .

❖ دمرکردن : العطرد {کارتی سورور}

نابیت نهندامی تیپ که ده رده کری یاری بکات تاکو کوتایی هاتنی گیمه که. وه ده بی دانیشی له ناچه هی سزا به بی هیچ نهنجامی تر ئه گهر ره فتاری دوزمنایه تی یان ووشەی ناشیرین یان جولانه وهی خه راپ به کاری بینی .

❖ دوور خستنهوه : (الاستبعاد) {کارتی سورور و زمرد پیکهوه}

دهبی ئه و ئەندامەی دوور دەخربىتەوه بچىتە دەرەوهى يارىگا تاكو يارىكە تەواو دەبىت بەبى هېچ ئەنجامىكى تى.

❖ ئەگەر لە هەر ئەندامىكى تىپ رەوشىتى خراپ رووپىدا سزاي وەرگرت پىش ئوه يارى دەست پى بکات يان لە نىوان گىمەكان ئوه لە گىمە داهاتتوو سزايىكە پەيرە دەكىت.

ماده - ۲۲ - دەستەي ناوېژىوانان : (هینە التجھىم)

دەستەي ناوېژىوانان لە يارى پېت دېت بەفەرمى يە كان لە مانەي داهاتتوو:-

- ناوېژىوانى يەكەم

- ناوېژىوانى دووهەم

- نوسەر {لە يارى نىۋ دەولەتى دەبى يارىدە دەرى ھەبى}

- چوار (دوو) چاودىئرانى هيلى

❖ تەنها ناوېژىوانى يەكەم و دووهەم ماق ڭوھيان ھەبى كە فيكە (الصافرة) ليىدەن لە كاتى يارى.

❖ ئەگەر ناوېژىوانى يەكەم فيكە لىدا لەسەر ھەلەيەك دەبى ئاماژە بىدە بەو شتانە خوارەوه:-

- ئەو تىپەي كە سىرە لىدەدا.

- جۇرى ھەل

- ئەو يارىزانى كە ھەلەي كردىووه (ئەگەر پىتىسىت بى)

پاشان ناوېژىوانى دووهەم ئاماژەكانى ناوېژىوانى يەكەم دووبىارە دەكاتەوه.

❖ ئەگەر ناوېژىوانى دووهەم فيكە لىدا لەسەر ھەلەيەك دەبى ئاماژە بىقا بۇ:-

- جۇرى ھەل

- ئەو يارىزانى كە ھەلەي كردىووه (ئەگەر پىتىسىت بۇ)

- دووبىارە كردىنەوهى ئاماژەنى ناوېژىوانى يەكەم بۇ ئەو تىپەي كە سىرە لىدەدا.

ماده - ۲۳ - ناوېژىوانى يەكەم : (الحكم الأول)

بەرپىسيەكان : (المسؤوليات)

❖ ناوېژىوانى يەكەم ھەلدەستى پىش يارى:-

- پىشكىنى چونىھىتى ناوچەي يارى و تۇر و تۆپەكان

- جىبەجى كىرىنى تىرىپىشك نىوان دوو سەرقىكى تىپ

- تەنها ناوېژىوانى يەكەم ماق ھەبى لە كاتى يارى:-

سزادانى سەرەنج راکىشان بۇ ھەر دوو تىپ بىدات وە سزادانى ھەلوىسىتى ناشىرين و خراپ و دواخستنى يارى.

❖ هروهها پریار دهدا دهرباره‌ی:-

۱- هـل کانی سیرـ لیدان و ناوـ کانی تـ سیرـ لـیدـهـر (مراكز الفريق المرسل) وـ لـگـل شـارـدـهـ وـهـی
سـیرـ

ب- هـلـکـانـ لـهـ يـارـیـ تـوـپـ.

ت- هـلـکـانـ لـهـ سـهـرـ تـوـرـ وـهـ پـارـچـهـیـ سـهـرـهـ وـهـیـ تـوـرـ.

پ- لـیدـانـیـ هـیـرـشـبـرـدـنـ بـقـ یـارـیـزـانـیـ (لـیـرـقـ) وـ لـیدـانـیـ هـیـرـشـبـرـدـنـیـ هـلـ بـقـ یـارـیـزـانـانـیـ رـیـزـیـ دـوـاـهـ.

ج- نـاوـهـ بـوـونـیـ تـوـپـ لـهـ زـیـرـ تـوـرـ.

ح- لـیدـانـیـ (کـبـسـ) لـهـ یـارـیـزـانـیـکـ نـهـگـهـرـ تـوـبـهـکـ بـهـ پـهـنـجـهـ بـهـ رـزـکـرـابـیـتـ لـهـ نـاوـچـهـیـ پـیـشـهـوـهـ لـهـ لـایـهـنـ یـارـیـزـانـیـ
(لـیـرـقـ).

❖ پـاشـ تـهـوـاـوـ بـوـونـیـ یـارـیـ. وـوـرـدـ بـیـنـیـ فـورـمـیـ یـارـیـ دـهـکـاتـ وـهـ وـاـژـوـوـ دـهـکـاتـ.

مـادـهـ ۲۴ـ نـاوـبـرـیـوـانـیـ دـوـوـهـمـ :ـ (الـحـكـمـ الثـانـيـ)

❖ شـوـفـنـ :ـ (الـمـوـقـعـ)

نـاوـبـرـیـوـانـیـ دـوـوـهـمـ هـلـدـهـسـتـیـ بـهـجـیـهـ جـیـ کـرـدـنـیـ نـهـرـکـهـکـانـیـ بـهـ رـاـهـسـتـانـ لـهـ دـهـرـهـ وـهـیـ یـارـیـگـاـ نـزـیـکـ سـتـونـ
(الـعـمـودـ) لـهـ لـایـ بـهـ رـامـبـهـرـ نـاوـبـرـیـوـانـیـ یـهـکـهـمـ.

❖ حـوـكـمـ رـهـوـانـیـ :ـ (الـسـلـطـةـ)

❖ مـاـقـ هـیـهـ ئـامـاـزـ بـکـاتـ (الـاـشـارـةـ) بـهـ بـیـ نـهـوـهـیـ فـیـکـهـ لـیـبـدـاتـ بـقـ هـلـکـانـ لـهـ دـهـرـهـ وـهـیـ حـوـکـمـ رـهـوـانـیـ
نهـوـ. بـهـ لـامـ مـاـقـ نـیـهـ سـوـوـرـ بـیـتـ لـهـ سـهـرـیـ بـهـ رـامـبـهـرـ نـاوـبـرـیـوـانـیـ یـهـکـهـمـ.

❖ چـاـوـدـیـرـیـ نـیـشـ کـرـدـنـیـ نـوـوـسـهـرـ یـانـ نـوـوـسـهـرـانـ دـهـکـاتـ.

❖ سـهـرـیـ رـشـتـیـ نـهـنـدـامـانـیـ هـرـدـوـوـ تـیـپـ دـهـکـاتـ کـهـ لـهـ سـهـرـ (مـسـطـبـةـ) دـادـهـنـیـشـنـ وـ ئـاـگـادـارـیـ (بـیـلـخـ)
نـاوـبـرـیـوـانـیـ یـهـکـمـ دـهـکـاتـ لـهـ کـمـ وـ کـورـیـ هـلـسـوـکـهـوـتـیـانـ.

❖ چـاـوـدـیـرـیـ یـارـیـزـانـانـ دـهـکـاتـ لـهـ نـاوـچـهـیـ گـهـرمـ بـوـونـهـ وـهـ.

❖ رـهـزـامـهـنـدـیـ دـهـرـدـهـ بـرـیـ بـقـ رـاـهـسـتـانـهـکـانـیـ یـارـیـ (الـتـوـقـفـاتـ) وـهـ چـاـوـدـیـرـیـ ماـوـهـکـیـ دـهـکـاتـ. وـهـ رـهـتـ
دهـکـاتـهـ وـهـ (بـرـفـضـ) دـاـواـکـارـیـهـکـانـیـ هـلـ. هـرـوـهـاـ چـاـوـدـیـرـیـ نـاوـچـهـیـ سـرـزاـ دـهـکـاتـ.

❖ چـاـوـدـیـرـیـ ژـمـارـهـیـ کـاتـهـکـانـیـ پـچـراـوـ (الـاـقـاتـ الـمـسـتـقـطـعـةـ) وـهـ گـورـانـکـارـیـهـکـانـیـ (الـتـبـدـیـلـاتـ) هـرـ دـوـوـ تـیـپـ وـ
ئـاـگـادـارـیـ نـاوـبـرـیـوـانـیـ یـهـکـمـ وـ رـاهـیـنـهـ رـهـکـانـ دـهـکـاتـ پـاشـ کـاتـیـ بـچـراـوـیـ دـوـوـهـمـ وـ گـورـانـکـارـیـ پـیـنـجـمـ وـ
شـهـشـمـ.

❖ رـیـ پـیـنـدـهـدـاتـ (یـسـمـحـ) لـهـ کـاتـیـ پـیـکـانـیـ (إـصـابـهـ) یـارـیـزـانـ بـهـ گـورـانـکـارـیـ یـاسـایـیـ یـانـ بـیـجـگـهـ (استـثـنـائـیـ) یـانـ
(۲) سـیـ خـولـهـکـ بـدـاتـ بـقـ چـارـهـسـهـرـکـرـدـنـ نـهـگـهـرـ تـیـپـ یـارـیـزـانـیـ یـهـدـهـگـیـ نـهـبـوـ.

لیپرسراویه‌تییه‌کانی دووهم: (المسؤوليات)

- ♦ دلنيا دهبيت له پيش دهست پيکردنی هر گيميك له شوين و ناچه‌ی ياريزانه‌کانی ناو ياريگا به‌پی‌ی پسوله‌ی زنجيره‌ی سورانه‌وه (ورقة ترتيب الدوران).
- ♦ بريار دهدا له کاتی ياري و فيكه لئی دهدا.
- ثاوا بونی قاج يان قاچه‌کانی ياريزانان له کاتی ياري بق ياريگای تبپی به‌رامبه‌ر له ژير تور.
- هله‌کانی ناچه بق تبپی پيشوازی له توب (أخطاء المركز للفريق المستقبل)
- هله‌کانی به‌تور که‌وتن به شريطي سپی سرهوه يان راكيشاني تور به نهقدست يان داري ئاسمانى (العصا الهاوائية) لاي خوي.
- هر بلوك كردنی ته‌واو (صد المكتمل) به رينگای ياريزانی ناچه‌ی دواوه يان هولدان بق بلوك كردن له‌لایه‌ن ياريزانی به‌رگرى ئازاد (ليبرق).
- پی‌که‌وتنی توب له له‌شىكى ده‌ره‌كى يان زهوي له کاتی ناوبىزيونانى يه‌كەم له شىوه‌يەكە ناتوانى پی‌که‌وتن‌كە به ته‌واوى بېيىنى.
- پاش ياري ووازو له سەر فورمى ياري ده‌كات.

ماده - ۲۵ - نووسه‌ر : (السجل)

❖ شوين: (الموقع)

ئىش و کاري خوي ده‌كات به دانىشتن له دواى مىزى نووسه‌ر له لاي ناوبىزيونانى دووهم به‌رامبه‌ر ناوبىزيونانى يه‌كەم.

❖ لیپرسراویه‌تییه‌کانی: (المسؤوليات)

- پيش ياري هله‌ستى به نووسىنى بېيانات و زانىارى و ناوي ياريزانان و ژماره‌يان و راهىنەران ... هتد هروهها ووازوی راهىنەران و سەرۆكى تىپ‌كەن وەردەگرى.
- نووسىنى زنجيره‌ی بنەرەتى ياريزانان هر تىپ به‌پی‌ی پسوله‌ی زنجيره‌ی سورانه‌وه‌كە له راهىنەر وەردەگرى.
- نووسىنى ژماره و ناوي ياريزانى به‌رگرى ئازاد (ليبرق).

❖ له‌کاتی ياري نووسه‌ر هله‌لدەستى به :

- نووسىنى خاله‌کانى كە وەردەگىرىت وە دلنيا دهبيت له بىردى ئەنjamەكان كە به ته‌واوى نوسراوه.
- چاودىرى كردنی زنجيره‌ی سېرە لىدان بق هر دوو تىپ ئاماره ده‌كات بق ناو بىزيونان راسته و خو له هر هله‌لېك روو ده‌دات پاش لىدانى سېرە.
- نووسىنى كاته‌کانى پچارو (الاوقات المستقطعة) وە كورانكارى ياريزانان وە چاودىرى ژماره‌کانى ده‌كات و ئاگادارى ناوبىزيونانى دووهم ده‌كات.
- به ناو بىزيونان راده‌گەينى له سەر هر داواكارىك نايسايسى بىت.

- راگه پاندن بق ناویزیوانان له کوتایی هاتنی گتمه کان و کوتایی هاتنی هر کاتی پچراوی هونه ری (۸)
  - ۱۶) خال وه پاش گه یشتنی هر تیپیک بق خالی (۸) هشت له گتمی پینجهم.
  - نووسینی گشت سزاکان.
  - نووسینی هر زانیاریک و رووداویک به پی ای رینمایی یه کان به ریگای ناویزیوانی دووهم وه کو گرانکاری بیجگه (التبدیل الاستثنائی) و ماوهی چاره سر کردن و راوهستانی یاری بق ماوهی دریز.
  - پچرانی کاره با هاتنه ناو یاری جه ماوهر ... هند.
  - نووسینی نهنجامی کوتایی وه وواژو ده کات.
- ماده - ۲۶ - یاریده ده ری نووسه ر : (مساعد المسجل)**

❖ **شوینی (الموقع) :** ئیش و کاری خوی جی به جی ده کات به دانیشتن له تهنیشت نووسه ر له پشت میزی نووسه ر .

❖ **لیپرسراویه تیمه کانی (المسؤوليات) :**

- (ا) گشت گورانکاری یه کانی یاریزانی به رگری نازاد (لیپرو) ده نووسینت .
  - (ب) یارمه تی نووسه ر ده دا له ئیش و کارو به ریوه بردنی یاریبه که .
  - (ج) نهگهر نووسه ر نهیتوانی به رده وام بیت له ئیش و کاری خوی یاریده ده ری نووسه ر ده بیته نووسه ر .
  - (د) کاتی دهستپیکردنی و کوتایی هیننانی کاتی پچراوی هونه ری به زنگ ناگاداره کات و ده زمیرت .
  - (ه) ووردبینی و سره په رشتی ناویزیوانی بوردی نهنجامی خاله کان ده کات .
- ماده - ۲۷ - چاودیزی هیله کان : (مراقبوا الخطوط)**

لیپرسراویه تیمه کانی : (المسؤوليات)

- ❖ چاودیزی هیله ئیش و کاری خویان نهنجامده ده به کار هیننانی ئالا دریزی و پانی (۴۰×۴۰) سم .
- ❖ ئاماژه ده کن بق پیش خویان نهگهر توب به ناو یاریگا یان هیله کانی بکه ویت .
- ❖ ئاماژه ده کن بق ده ره وه ئالا که به رز ده کنه نهگهر توبه که بکه ویت ده ره وه ی یاریگا .
- ❖ دهستیکی لە سەر ئالا کە داده نئى نهگهر توب به پەنجه کانی یان دهستی یاریزانی به رگری بکه ویت و توبه که بچیتە ده ره وه ی یاریگا .
- ❖ ئالا کە به رز ده کات وه نهگهر توب بے داری ئاسمانی (العصا الھوائیه) بکه ویت له کاتی یاری .
- ❖ ئالا کە به رز ده کات وه بق ئە و توبی کە سیرە لیده ر توبه کە لە ده ره وه ی داری ئاسمانی بروات کە ده کا ده ره وه ی نیوان دوو داری ئاسمانی کە نه ویش ده کا ریگای هاتو چۆی توب (خارج مجال عبور الكرة)
- ❖ هەلە کانی قاچى سیرە لیده ر نهگەر لە سەر هیله بیت ئالا کە به رز ده کات وه .
- ❖ هەروهە ئالا کە به رز ده کات وه کە قاچى هر یاریزانیک لە ده ره وه ی یاریگا بیت (بیجگە لە سیرە لیده ر لە کاتی سیرە لیدان .

ماده - ۲۸- ئامازەكاني فەرمى : (الاشارات الرسمية)

ئامازەي ناوېرىۋان بە دەست : (إشارات اليد الحكم)

دەبى ئاوېرىۋانان روونى بىكەنۇوھ بىگاي ئامازەكىرىن بە دەستەكان بۇ دىيارى كردىن ھۆى فيكە لىدانەكانيان
(تىدا روونى بىكەن چۈنۈھتى ھەلەكە فيكەي بۇ لىداوه يان ھۆى راڭرتىن يارى).

پرسیارهکان و وہلامہکانی

پ/۱ بہرزاںی تور ۲,۴۰ م بق پیاوان و ۲,۱۴ بق نافرهتان ؟

وہلام / بہرزاںی تور ۲,۴۳ بق پیاوان و ۲,۲۴ بق نافرهتان .

پ/۲ ئایا بہرزاںی دوو داری ھے واںی چەند لسہر تورہ که دھبیت ؟

وہلام / دوو داری ھے واںی (۸۰) سم لسہر تورہ که دھبیت .

پ/۳ کیشی توپی بالہ چەندہ ؟

وہلام / کیشی توپی بالہ (۲۶۰-۲۸۰) گرامہ .

پ/۴ ئایا ژمارہ فانیلہ کانی یاریزانان لہ چەند تاکو چەندہ ؟

وہلام / دھبیت ژمارہ فانیلہ کانی یاریزانان لہ (۱۸-۱) بیت .

پ/۵ ھر تیپیٹک (۲) دوو گیم بباتھوہ ئئوہ یاریبی که دھباتھوہ ؟

وہلام / ھر تیپیٹک (۳) گیم بباتھوہ ئئوہ یاریبی که دھباتھوہ .

پ/۶ ئایا چەند یاریزان لہ ھر گیم یاری دھکات وہ چەند گورانکاری یاسایی لہ و گیمه دھبیت ؟

وہلام / (۶) شەش یاریزان لہ ھر گیم یاری دھکات و (۶) شەش گورانکاری یاسایی دھبیت .

پ/۷ ئایا ھر تیپیٹک چەند ماق ئئوہی ھئیہ لہ توپ برات ؟

وہلام / ھر تیپیٹک ماق ئئوہی ھئیہ (۳) سى چار لہ توپ برات (بیچگے لہ بلوق)

پ/۸ ئایا سیرفہ دھبی لہ نیوان چەند چرکہ لیبدڑی ؟

وہلام / سیرفہ دھبی لہ نیوان (۸) ھاشت چرکہ لیبدڑی .

پ/۹ ئایا ھر تیپ ماق وہ رگرتنی چەند کاتی پچراوی ھئیہ لہ ھر گیم وہ ماوہی ھر کاتی پچراو چەندہ ؟

وہلام / ھر تیپ ماق وہ رگرتنی (۲) دوو کاتی پچراوی ھئیہ لہ ھر گیم وہ ماوہی ھر کاتی پچراو (۳۰) سى چرکہ یہ .

پ/۱۰ ئایا ماوہی حسانہ وہ لہ نیوان گشت گیمہ کان چەند خولہ که ؟

وہلام / ماوہی حسانہ وہ لہ نیوان گشت گیمہ کان (۳) سى خولہ که .